

Entered as Second-Class matter July 13th, 1893, at the Post Office of Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

Metai XXV

CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, SPALIS (OCTOBER) 27 d., 1916 M.

No. 43

Didėji Karė.

Nuo Rumunijos karės fronto, iš Dubrudzės ir Transilvanijos priestaraujančios aiena vien žinios. Jeigu vieną dieną iš Berli- no, ar Vienos praneša apie vokiečių ir austrų laimėjimus, tai ant rytojaus jau rašo iš Bucha- resto, ar Rymo apie sumušimus austrų ir vokiečių, net apie ap- siautintų Mackenseno kariūnės Dubrudzėje taip, kad ji gali but- priversta pasiduoti. Už tai at- lygindami rumunams vokiečiai vėl garsina apie savo laimėjimus ir prisiartinimą prie Rumunijos sostinės. Bucharesto, kur žadama Rumunų tai'jos išlygas diktuo- ti. Bet paskui pasirodo, kad nei- viena iš tų žinių su teisybe ne- sutinka, nes sujungta austro-vo- kiečių kariūnė vis dar toli nuo Bucharesto, o sujungta rumunų- rusų kariūnė ne tik Macken- seno negali paimti, bet kartais turi atgal trauktis. Tokių prie- šingų atsitikimų ant karės lau- ko buti negali, tai aišku, kad ži- nios apie laimėjimus vienos ar kitos pusės nesutinka su teisy- be, kad ją slepia abidvi pusės, nes abidvi turi kartais nepasi- sekimų, turi ir laimėjimų, tik ne- taip svarbių, kaip garsina. To- dėl ne greitai dar viena pusė ant kėos paima tikrai viršų ir tikrais laimėjimais girtis galės, kuomet patrolių menkus susirė- mimus nereiks dideliais mušais perstatinėti.

Iš Berli- no dabar praneša, jog neva apstota Mackenseno kariū- nės ant viso fronto Dubrudzėje privertė sujungtą rumunų ir ru- sų kariūnę trauktis atgal. Vo- kiečiai ir bulgarai atėmė rumu- nas miestą Topralani, prie Juodųjų jūrų, taipgi Cabadin, prie Dunojaus, o paskui jiems teko ir svarbūs portiniai miestai Constanza, pen kur rusai siu- davo rumunams pagelbon savo kariūnėi ir amuničiai. Net ru- sų raportas pripažįsta, kad ru- munai nuo Buzen paupių tręžio atgal trauktis prieš didesnes prie- šų pajėgas, bet prie Bekas jie sumušė priešus, paėmė 500 ne- laisvių, 2 kanuoli ir 5 kulkasvai- džius. Kitur sujungtos vokiečių, austrų ir turkų kariūnės už- puolimai tapo atmušti. Bet ir rumunai prispazįsta, kad gana didelė vokiečių ir austrų kariū- nės ir nuo šiaurės įsiveržė Ru- munijon. Smarkesni priešingų kariūnių veikima Rumunijos fronte trukdo audros ir lietus, kurie pagimdė potvinius ir kelius taip pagadino, kad kanuolių ne- galima išvežti. Bet vokiečiai, ap- valdę Constanza, traukia Černa- vodo link vis gliau Rumunijon, užėmė jau dalį geležinkelio Bu- charestan, ir rytus nuo Ferfaltar. Ant viso fronto nuo Dunojaus užsisunkimo iki Juodųjų jūrų su- jungta austro-vokiečių kariūnė pradėjo ofensyvą ir spėjo jau nustumti rumunus 6 mylias atgal nuo Kresstedshe ir paėmė ke- lias kanuoles ir daug amunicijos. Smarkus artillerijų veikimas trau- kiasi Kiodwo ir Silistria apielin- kėse. Sulyg Berli- no raportas: rumunų pajėgos Dubrudzėje ta- po visiskai įveiktos ir jų besiprie- šinimas sulaužytas, bet kaip su- tuom ištkro yra, nežinia, rytoj gal bus visai priesingos nuo to fronto žinios, pranešiančios apie vokiečių, austrų ir turkų su bul- garais nepasisekimus.

Vokiečiai praneša, buk nors ru- munai smarkiai gina savo kras- to šiaurinį rubežų nuo Vengri- jos, bet austro-vokiečių kariū- nės keliose vietose sulaužė jų liniją ir Rumunijon ir nuo šiau- rės įsiveržė, nors rumunai užtik- rina, kad visi priešų atakai ta- po atmušti. Atmušta sujungta austro-vokiečių kariūnė Trotas klonyj, taipgi prie Givasa, Oituz ir Slanie klonyj. Atmušti tapo vokiečių užpuolimai ir prie Dra-

gostawle. Rumunai kontr-ata- kais stengiasi išviti vokiečius, įsiveržusius Rumunijon per upę Scara, bet tas iki šiol nepasisekė, kitoj upės pusėj, taigi Rumuni- joj, yra gana skaitlinga vokiečių kariūnė.

Pietiniame Balkanų fronte nei- viena pusė svarbesniais laimėji- mais pasigirti negali, nes nei vi- na pusė tokių neturi. Vokiečių kariūnė atkako padėti bulga- rams ginti Monastiro distriktą nuo smarkiai pirmyn žengiančių serbų. Smarkūs mušiai, bet dar neužbaigti, eina Černa paupiuose, bet kaip iki šiol rodosi, laimė- krypta serbų pusėn. Iki šiol jie paėmė 6 kanuoles, 7 kulka- svaizdžius; jiems teko 26 vokie- čiai ir 114 bulgarų kareivių. Tal- kininkų kariskai laivynai bombar- duoja bulgarų stovyklas Stru- ma paupiuose. Ir francuzai vėl pradėjo pirmyn žengti paupiuose Wardar, bet tame fronte iki šiol nei viena pusė nieko svarbesnio išuovėkė.

Greikioj tikra maišatis, ne tik gyventojai, bet ir kariūnė pa- sidalino į dvi dali—viena dalis remia besilaikantį vokiečių kara- lių, kita stoja prieš karalių, pri- sideda prie Venizelos. Vokie- čiai, čia agitavo ir jų agitacijos išdavė vaisius. Kaip dabar Gre- kijoje dalykai stovi, ji tarkinin- kams padėti negal. Ir tarkinin- kai su Grekija vis nepasikaito, bet jai nenzišiki, todėl buvusiai šiaurinėse provincijose kariūne- nei tarkininkai prisakė persikelti į Morą, pietuose, kur tarkinin- kai svarbesnių reikalų neturi. Italijos kariūnė apvaldė jau- grekų užimtą pietinę Albaniją ir ją veik išvalė nuo grekų.

Azijoje nieko svarbesnio neat- sitiko. Buvo vien menki susirė- mimai anglių su turkais Suez'o kanalo distriktė. Bet čia turkai tapo sumušti ir turėjo nuo ka- nalo toliau pasitraukti.

Ant piet-vakarinio karės fron- to taipgi nieko svarbesnio neat- sitiko. Italų žengimas prie Triesto pasiliovė. Italai užlik- rina, jog jų pirmyn žengimą su- laikė lietus, jų pagimdyti potvi- niai, o kalnuose sniego pustymai. Tame fronte buvo vien menki, neturintys svarbos mažesnių ka- riūnių dalių susirėmimai.

Smarkūs mušiai eina šiaur- rytiniame fronte, Galicijoje ir Vo- lyniaus gubernijoje. Bet tame fronte, kaip rodosi, sujungtai vo- kiečių, austrų ir turkų kariū- nės pasisekė neleisti rusų prie Lembergo (Lvovo). Rusų kariū- nės toliau nenužengė, bet kaip tapo sulaukta ant linijos Halič-Brody, tai ir dabar stovi. Vokiečiai giriiasi, buk jie išvijo rusus, padarė jiems milžiniškus nuostolius, nuo dešiniojo kranto upės Narajowka. Čia vokiečių nelaisvėn pakliuvo 755 rusai. Rusų raportas vienok užtikrina, kad vokiečių visi užpuolimai Na- rajowka paupiuose tapo atmušti, nors čia jie po kelis kartus mė- gino užpuolimą ant rusiškų po- zicijų. Ant linijos Tarnopol- Zloczew rusai įsiveržė į austro- vokiečių grabes ir paėmė porą šimtų nelaisvių. Smarkus besi- varžymas rusiškų pozicijų buvo taipgi tarp Swistelnikų ir Sko- morochų. Pozicijos tos po kelis kartus perėjo iš vieno rankų į kitas, bet galutinai pasiliko rusų rankose. Apie linkėse Konichų rusai paėmė tvirtas austro-vokie- čių pozicijas ir kelis šimtus ne- laisvių. Mažų dalių susirėmimai pasitaiko apielinkėse Watra, bet jie neturi didelės svarbos. Rusų kanuolių šuviai išskirstė vokiečių kariūnė, mėginusią persikelti per upę Boldurką, į šiaurius nuo Brody. Didens mušiai prasidė- jo į piet-ryčius nuo Lembergo klonyj, taipgi prie Givasa, Oituz ir Slanie klonyj. Atmušti tapo vokiečių užpuolimai ir prie Dra-

gostawle. Rumunai kontr-ata- kais stengiasi išviti vokiečius, įsiveržusius Rumunijon per upę Scara, bet tas iki šiol nepasisekė, kitoj upės pusėj, taigi Rumuni- joj, yra gana skaitlinga vokiečių kariūnė.

Pietiniame Balkanų fronte nei- viena pusė svarbesniais laimėji- mais pasigirti negali, nes nei vi- na pusė tokių neturi. Vokiečių kariūnė atkako padėti bulga- rams ginti Monastiro distriktą nuo smarkiai pirmyn žengiančių serbų. Smarkūs mušiai, bet dar neužbaigti, eina Černa paupiuose, bet kaip iki šiol rodosi, laimė- krypta serbų pusėn. Iki šiol jie paėmė 6 kanuoles, 7 kulka- svaizdžius; jiems teko 26 vokie- čiai ir 114 bulgarų kareivių. Tal- kininkų kariskai laivynai bombar- duoja bulgarų stovyklas Stru- ma paupiuose. Ir francuzai vėl pradėjo pirmyn žengti paupiuose Wardar, bet tame fronte iki šiol nei viena pusė nieko svarbesnio išuovėkė.

čių kariūnės į šiaurius nuo Brody tapo atmuštos.

Volyniaus gubernijoje Lucko distriktė eina dar vis mušiai, bet jie dar neužbaigti, tai netruksta tankių permaining, kas duoda pro- gą laimėjimais pasigirti ir vienai ir kitai pusei. Vokiečiai vienok per daug nesigiria, sako vien, kad atmušė rusų užpuolimus.

Lietuvoj nei Hindenburg ne- pradėjo savo žadeto prieš rusus ofensyvo, nei rusai nemėgina iki šiol laukan vyti įsiveržusius prie- šus, bet palieka vokiečiams tiesą kraštą naikinti ir Lietuvos žmo- nes skriausti. Vokiečiai ofensy- vo nesigriebia gal todėl, kad už- sieraikiant kareji, ant Austrijos rusų valdžia gali užsitikėti. Kad Austrijoj valdžia ne ant tvirtų pamatų stovi, tą rodo ir užmu- šimas jos ministerių pirmiūnų ir paskui kilusios prieš valdžią Viennoj demonstracijos, kurių sivaikymui reikėjo šaukti kariū- menę. Pasitraukė nuo vietos paskui visa ministerija, kas ro- do, kad ji netiki, kad turėtų gy- ventojų prielankumą. Kas už- ims vietą pasitraukusių ministe- rių, dar nežinia. Pasitraukusi ministerija susidėjo iš vokiečių tarnų, nors Austrija tai ne vo- kiečių kraštas. Ir panaikintas lenkų liuosnorių kariūnės ne- rodo lenkų prielankumo Austri- jos valdžiai, o be gyventojų prie- lankumo nei jokia valdžia laiky- tis negali.

Svarbiaus nepasisekimai vokie- čius pasiekia vakariniame fron- te, kur jau visai pasiliovė jų ofensyvas, o tankiai jie turi atgal grįžti, žudo vis daugiau jų ran- kose buvusios teritorijos. Ang- lai pradėjo čia vėl smarkesnę ofensyvą. Jie vėl tūpulo vo- kiečių apkasus Regina prie Thierval, ir šiūm kartu juos paėmė drauge su 1,018 nelaisvių. Išviso anglai paėmė Somme dis- triktė 30,000 nelaisvių ir 25 ka- nuoles. Vokiečiai kelis kartus atakavo nuo vokiečių pirma fran- cuzų atimtas svarbias pozicijas Somme paupiuose, priartinančias juos prie labai svarbių miestų Peronne ir Bopaupe, bet visi jų užpuolimai su dideliais jiems nuostoliais tapo atmušti. Atga- vimas vokiečių užimtų miestų Peronne ir Bopaupe dabar yra tik klausimas laiko, nes apsil- nytos vokiečių pajėgos neįstengs jų apginti.

Iš Karės Lauko.

ROMUNAI PAIMA 900 BE- LAISVIŲ.

Paryžius. spal. 19 d.—Rumu- nų atsistojimas savo pusėj Tran- sylvanijos sienos, diena iš die- nos įgyjantis vis daugiau stip- rumo, per paskutines dvidešimtis keturias valandas aiškiai pasivarė pirmyn. Šį vakarą, sulyg Bu- charesto karės žinybos praneši- mo, rumunai atsilaikė visu prie- deal perėjimo šonu.

Jie taipgi pasistumė pirmyn Brau klonyj. Kitur pasieniu ei- na smarki kova. Rumunams te- ko daugiau kaip 900 belaisvių ir 12 kanuolių. Dobrudzėje ra- mu.

Rumunų oficialis pranešimas taip skamba.

Nuo Tulghes ir Bicz į šiau- rius ir šiaurvakarius eina artilė- rijos kova.

Vienas mūsų burių, perėjęs kalnas, užpuolė priešą durtuvais ir sunaikino 12 kanuolių, užmu- šė arklį ir sugrįžo su 600 belais- vių.

Kitas burių, užpuolęs iš neži- nių arti Oleasa, Tare klonyj, pa- ėmė 300 belaisvių ir kiek kul- kasvaizdžių.

Už klonyj atmušė priešą užpuolimus.

Ties Predeal mažą priešą dalį nuvarė anapus sienos.

Brau klonyje laimėjome žė- mės linkui Dragaslavele.

Vokiečių pranešimas rumunų laimėjimą nepripažįsta ir sako, kad prie inėjimų į kalnų perėjimus vedančius Rumunijon vokiečių pajėgos pasekmingai kovoja.

DIDELI SAJUNGININKŲ NUOSTOLIAI SALONIKŲ ŠONE.

Sofija, Bulgarija, spal. 18 d.— Oficialiam bulgarų pranešime sakoma, kad įvairiose Salonikų šonų vietose bulgarai atmušė sa- jungininkų užpuolimus ir padarė jiems didelių nuostolių. Pranė- šime taip sakoma:

Makedonijos šone.—Nuo Pres- bos ežero ir Černa upės vengio į rytus buvo smarkūs besiau- vis mažiau gali užsitikėti. Kad Austrijoj valdžia ne ant tvirtų pamatų stovi, tą rodo ir užmu- šimas jos ministerių pirmiūnų ir paskui kilusios prieš valdžią Viennoj demonstracijos, kurių sivaikymui reikėjo šaukti kariū- menę. Pasitraukė nuo vietos paskui visa ministerija, kas ro- do, kad ji netiki, kad turėtų gy- ventojų prielankumą. Kas už- ims vietą pasitraukusių ministe- rių, dar nežinia. Pasitraukusi ministerija susidėjo iš vokiečių tarnų, nors Austrija tai ne vo- kiečių kraštas. Ir panaikintas lenkų liuosnorių kariūnės ne- rodo lenkų prielankumo Austri- jos valdžiai, o be gyventojų prie- lankumo nei jokia valdžia laiky- tis negali.

RUSAI ARTINASI PRIE HA- LIČO.

Petrogradas, spal. 18 d. Dide- lė kova eina arti Halič šiauri- nėje k pusėje ties Bolsevice per- kanuolės šuvį nuo Halič. Gen. Ščerbatov, kuris ilgą laiką laikė Narjowkos rytinio kranto dalį, prisiartinę prie tos upės santa- kos su Gnila Lipa, matomai o- rėdamas perkirsti geležkėlį tarp Halič ir Lembergo.

Tuo tarpu gen. Kalėdinis spa- džia dešinį priešą sparną Voly- niuje, eidamas linkui Vladimir. Volynsko. Karės žinovai sako, kad šitie veiksmai yra atnaujini- mo Koncentruojamų smūgių au- strų ir vokiečių kareivijoms gi- nančiomis kelią Lembergan.

Peržvalga rusų veikimų Kau- kaze parodo, kad nuo rugs. 9 d. rusai tolydžio žengė pakraščiu pirmyn nuo Trebizondo į vaka- rus. Nuolatiniams užpuolimais rusai privertė turkus atiduoti vie- ną poziciją po kitai ir trauktis linkui jurinio porto Tireboli. Spal. 9 d. rusai išvijo turkus iš kalnų vakarinėje Petrakolai pu- sėjė.

STIPRI VOKIEČIŲ POZICI- JA PAIMTA Į 15 MINUČIŲ.

Su francuzų kariūna arti Combles, spalio 19 d.—Francuzų kariūnai užteko 15 minučių pė- stininkų grumtynės paėmimui iš vokiečių tvirtos pozicijos Saily- Sailliet, kurios paėmimas suteikė sajungininkams kontrolę ant 5 mylių Bopaupe kelio.

Sajungininkai, turėdami viršų ant oro, nelaido vokiečiams savo padėjimo žinoti ir todėl vokiečių artillerijos šuviai buvo be veik- mės, taip savo besistengimu prie- šo baterijos sunaikinti, taip tai- kymu atkirsti pastiprinimus ir daktų privežimą šuvių kortina.

Susivienijusios Spaudos kores- pondentas žiūrėjo į kovą nuo kalnelio arti Combles. Anglų ir francuzų kanuolės tulą laiką ne- lėdė šaudė. Pėstininkų oficialiai nustatė vienodai savo laikrode- lius ir gavo prisakymą užpulti lygiai 11:45 val.

Atėjo valanda; saujamasis ar- tillerijos tolis padidinta keliais šimtais mastų už; Saily-Salli- sel, kuri buvo šuvių ardama; pė- stininkų galvos išsikišo iš užpa- kalio pasparų; perbėgė siaurą atvirą lauką, jie ėmė mėtę gra- natas ir už penkiolikos minučių paleistos augstyn raketos par- dė lakunams, dabojantiems de- busiose, kad pozicija yra paimta. Lakunai tuojaus nuklė lauko komendantams pranešti žinią.

Nuo tarpu šimtai vokiečių ka- nuolių nuklėdo dvigubą šuvių kortiną, bandydamos susekti ke- lius vedančius į Saily. Jų šu- viai dažnai ėjo pro šalį plačiai, išskiriant Combles, kuris per ke- lias valandas buvo ardomas šu- vių. Paskui vokiečiai bandė nu-

tildyti francuzų ir anglų bateri- jas, bet jų pataikymas toks buvo prastas, kad sajungininkų kanu- lininkai be pertraukimo galėjo šaudyti.

Vokiečiai, prisakus duodami savo kareivijoms, paskelbė, kad Saily-Sailliel yra nepaimamas ir todėl jo greitas paėmimas nustebino sajungininkų vado- vus. Apgynime dalyvavo viena bavarų ir dvi prūsų divizijos; tas parodo svarbumą užpuolimo ant vietos.

Nežiūrint to, francuzai nužen- gė net toliaus, užimdami dviejų kalvų pašlaistes nuo kaimo į šiaurę ir į šiaurvakarius, ku- rios suteikė jiems kontrolinimą vokiečių atgalinių užpuolimų iš stipriai suorganizuotos vokiečių pozicijos ties Saillisel.

Pasakojama, kad Le Transloy ir St. Pierre Vaast miške, vokie- čiai yra pasidirbę stiprias pozi- cijas; tos vietos sujungtos giliais požeminiais tuneliais, kur gali pasislėpti tukstančiai kareivių ir kuriais greitai galima persikelti iš vienos vietos kiton.

Šitie tuneliai turį šiaurabėgius gelžkelius nugabentimui kulka- vaidžių ir šovinių prie gudriai paslėptų išėjimų, kur kelyklomis iškeliami į viršų kareiviai ir šo- viniai, arba nuleidžiama žemyn; ir jie su didžiausiu greitumu pasprusta į kitas vietas.

VOKIEČIAMS NEPASISEKA RUSŲ LINIJOS PERLAUŽTI.

Petrogradas, spal. 22 d. Smar- kus austrų ir vokiečių ofensy- vas, pradėtas savaitę atgal apielinkėje nuo Dorna-Vatra ir pietus, tikslu išsprauti kylį tar- pan rusų ir rumunų pajėgų, kad juoni neleidus rusams pagelbėti savo naujai tarkininkei, ir Buko- vinių atgal atsiimti, kaip matyti, sutizo aktyvaldoje rusų pasiprie- šinamųjų manevrų. Sulyg ofi- cialio pasakojimo, rusai, laukda- mi vokiečių užpuolimo, pastatė didelę apštį kareivijos toje šono dalyje ir privertė vokiečius trauk- tis atgal į savo buvusias pozici- jas.

Paskutinę savaitę feldmaršalas von Hindenburgas bandė įstai- syti naujas pozicijas dviejuose svarbiausiuose vakarinio šono sektoruose, pakelėmis vedančio- mis nuo Vladimir Volynsko į ry- tus, kur rusai vis dar laiko vietas paimtas gen. Brusilovo ofensy- vo pradžioje, geg. mėn. ir Brzezany apskritį, kur rusų linijos, apsu- padamos miestais, eina į piet-vaka- rius Galicijon. Abu šitie sektoriai yra opiomis vietomis austrų ir vo- kiečių besigynime, kadangi rusams jose pažengus pirmyn, Koveljui ir Lembergui grėsia pavojus.

Taigi vokiečiai, kaip įmanyda- mi, bando atitiesti situos du jų linijos įlenkimus prieš žiemai ateisiant.

Paskutinis susirėmimas nuo Kuropatnikų į pietus atsizymi sa- vo smarkumu. Vokiečiai bom- bardavo visa, dieną ir vakarai atėjus, pradėjo eiti pirmyn, pa- siekdami pirmutines rusų tran- šėjas. Po ilgai grumtynėi dur- tuvais tamsoje jie buvo atmušti ir rusai juos nusivijo. Oficiali- lis pranešimas sako, kad rusai nusivijo bėgančius užpuolikus už jų viliųjų pinklių ir paėmė vokiečių pirmutines linijas pozic- cijas.

Šitam panašų užpuolimą vokie- čiai padarė ant kito sparno, Brzezany sektore, kur jie ėjo glaustomis eilėmis, vokiečių ka- nuolės sunaikinus viliūnius bar- jerus, bet rusų artillerija ir kul- kasvaizdžiai šitą užpuolimą sulai- kė.

VOKIEČIAI SKUBINA PA- GELBĄ BULGARAMS.

Berlinas, spal. 22 d.—Vokie- čiai kareivijos padeda bulgarams su- laikyti serbus, kurie Macedoni- jos šone nuo Monastiro į piet-ry-

čius perėjo upę Černą ir paėmė kelis miestus. Oficialis šios die- nos pranešimas apie mušius Ma- cedonijoje sakė šitaip:

"Kova ties Černos linkimu ne- pasibaigė. Ten padeda vokiečių kareivijos."

Apie veikimus Transilvanijoj ir Dobrudzėj pranešimas taip sa- ko:

Transilvanijoj, nors rumunai atkakliai gynė įėjimus savo šalin, bet keliose vietose jie yra sumu- šti. Atgaliniai užpuolimai jiems nepavyko atimti tos žemės, kurią mes laimėjome.

Dubrudzėje kova pradėta spal. 19 d. pasibaigė mūsų išlai- mėjimu. Rusų ir rumunų pajė- gos, panešę didelius nuostolius, visu šonu turėjo apieisti savo prirengtas pozicijas.

Toprai Sari (arti Juodųjų jūrų pakraščio, 14 mylių į pietvakarius nuo Konstancos) ir Kobadin (17 mylių į pietryčius nuo padunoji- nio miesto Rasova) stiprios at- silaikymo vietos paimtos. Teu- tonicų kareivijos vejasi priešą.

Rusų karės žinyba šitūs ne- pasisekimus prisiima, sakydama:

Transilvanijos šone rumunai buvo priversti trauktis atgal Bu- zeu klonyje.

Šiauriniame ir šiaurrytiniame rumunų šonuose arti miestelio Bekas, 40 varstų nuo Piotros į vakarus, rumunai apsupo priešą diviziją, užėmusią nedidelę kalnų kaukarą. Ten jie paėmė 500 be- laisvių, dvi kanuoli ir 5 kulka- svaizdžius. Trotus upės klonyj kova pasekmingai traukiasi to- liaus. Paimta nelaisvėn 100 ka- reivių ir vienas oficerias ir paim- ta du kulkasvaizdžiai.

Už klonyje priešas atmuštas su nuostoliais. Buzen upės klo- nyj rumunų kareivijos, priešą spaudžiamos, turėjo trauktis į Guasirilo. Bran perėjime, arti Dragoslave, 40 varstų nuo Kront- sto ir pietvakarius prieš už- puolimai atmušta su dideliais jam nuostoliais. Dobrudzėj prie- šas visu šonu daro užpuolimus, po kurių spaudimu mūsų ir ru- munų kareivijos buvo priverstos truputį pasitraukti.

VOKIEČIAI TURI DIDELIŲ NUOSTOLIŲ VAKARINIAME KARĖS LAUKE.

Paryžius, spal. 22 d.—Nuola- tiniai vokiečių užpuolimai ant naujų pozicijų, laimėtu Somme šone, buvo be naudos ir atnešė jiems didelius nuostolius gyvasti- mis. Oficialis pranešimas sako:

Chaulnes apielinkėj priešas au- štant smarkiai užpuolė ant mūsų naujų pozicijų ir bandė mus išvaryti iš mūsų paimto va- kar miško, bet, kas jam nepavy- ko. Po pietų priešas vėl bandė užpulti Chaulnes mišką dalį, bet buvo nuvarytas ir paliko mūsų rankose skaitlių belaisvių, kurie dar nesukaityta. Visi, kurie bu- vo įsiveržė į mūsų pirmąsias li- nijas, pateko nelaisvėn.

VOKIEČIAI PAĖMĖ 1704 RU- SUS NELAISVĖN.

Londonas, spal. 16 d. Ofici- alis pranešimas iš Vienos sako, kad vokiečiai savo natjame ofen- syve Karpatuose paėmė nelaisvėn 1704 rusus. Kova buvusi smarki ir abi pusės tai viena, tai kita darė užgulumus. Austrai praneša šitaip:

"Nuo Dorna Vatra (Bukovinoj) į pietus mes nuvarėmė rusus per Negra klonį ir paėmė 217 belais- vių ir du kulkasvaizdžius. Ties Kirlibaba paskutiniame mušyje paėmėmė penkis oficerius ir 1007 kareivių su 5 kulkasvaizdžiais, o ant Smotreco tris oficerius ir 381 kareivį. Abiejuose sektoruose ru- sų atgaliniai užpuolimai buvo bergždžiai.

Rusų pranešimas apie tą patį karės lauką sakė šitaip:

"Nuo Stanislaw (pietų pus- celyje Halič) į šiaurę priešas bandė žengti pirmyn iš savo tranšėjų,

bet mūsų šuviais buvo atvartytas atgal.

"Komorze ir Kirlibaba apielinkė- je priešas padarė smarkius užpuo- limus, bet dar pasiekė. Mes paėmėme nelaisvėn 17 oficerių ir 1170 kareivių.

VOKIEČIŲ KAREIVIJAI UŽ- DUOTAS SUNKUS SMUGIS SOMME MUŠIAIS.

Karės korespondentai bei kriti- kai ir užintestuosios tautos prid- duoda didelę svarų Somme ko- vą. Vakary tarkininkai tiki, kad tai yra pradžia judėjimo, kuriuo- mi vokiečiai bus išginti iš Fran- cuzijos ir Belgijos. Jie nurodo, kad savo galimą vokiečius atstumti atgal; į savo laimėjimus kas sy- kis ir į vokiečių atgalinių užpuo- limų silpumą.

Antra vertus, vokiečiai, neva, juokiasi iš tų visų jų pasistengimų ir nurodo į sulyginimą mažą jų atimtą plotą, sakydami, kad nors vokiečių linijos ir bus kiek įlenk- tos, bet niekuomet jų priešai ne- perlaus.

Todel akiva bus prisižūrėti šitai kovai ir palyginti pasekmes, ant kiek jos yra palyginamos, su kita didele kova vakaruose ties Verdunū.

Išduodami nusprendimą apie Somme kovą, neturime klaidinti savęs ploto dalykais. Tarp užim- to ploto didumo ir tam tikro ju- dėjimo pasisekimo nėra jokio tie- saus susiršimo. Žinoma, jis gali, buti, bet ne būtina.

Karės apskritai, ar dviejų ka- riūnų susirėmimo tikslu nėra tos ar kitos vietos paėmimas, ar tam tikros apšties mylių priešų srities užėmimas. Tas buvo parodyta ši- toje karėje.

Jei tad sritis nėra sprendžia- muoju veiksmu, tai kuo mes gali- me spręsti? Kad atsakius į šitą klausimą, turime prisižūrėti tam tikslui, del kurio tam tikras žy- gis daroma.

Per kelis mėnesius po to, kaip linijos vakaruose pasiekė savo da- bartinę sulyginamą netsvarą, iš An- glijos tik ir girdėjome apie dilni- mą. Tai yra, tarkininkų tikslu buvo ne tiek atviroj kovoj vokie- čius sumušti, kiek juos nuvarginti, ar patiemus nuvargti.

Prisižūrėkime šituo žvilgsniu į Somme kovą. Šitas karionės bu- das bus pasekmingas, jei skai- ti budamas priešui lygus, įste- gi priversti jį žudyti daugiau ka- reivių negu pats.

Dar pasekmingesniu busi, jei skaitliniai jį pranešdamas, saky- me 3 prieš 1, priversi jį žudyti santykių mažesniame kaip 3 prieš 1, abiejų kareivijoms esant toly- gaus gerumo.

Nėra abejonės, kad kovojojamoji francuzų ir anglų vienutė yra ly- gi kovojamai vokiečių vienutei.

Vokiečiai gali to nepripažinti, bet tai neužginčijamas dalykas.

Vokiečiai, kelios dienos atgal, tvirtino, kad tarkininkai Somme kovoje nužudė 500,000 kareivių. Tas, gal but, yra teisingu ap- skaitynū ir, kadangi negalima tikėtis, idant vokiečiai jį mažin- tų, tai jis galima priimti kaip o- teisingu didžiausiu skaitliu tal- kininkų nuostolių.

Paėmė vokiečių nuostolius iš oficialiai pasakytų žuvusių sura- šų pirmaisiais dviem kovos metais, matome, kad belaisvių proporci- ja prie žuvusių skaitliaus yra 1 prieš 7. Somme kovoje galime šitą po- porciją priimti. Tikrumoje ji ga- li buti didesnė, o nemažesnė.

Kadangi paimtų belaisvių skait- lius viršija 70,000, tai vokiečiai taipgi yra nužudė apie 500,000 ka- reivių.

Toliaus vokiečių žinovas paduo- da kitą apskaitymą tarkininkų nuo- stolių ant 1,000,000 kareivių. Tas yra nesuome ne priestarauju oficialiam Berliui. Bet pasiži- rėkime, kur jis mus nuveda.

Verduno plote yra dvi žymios kalnų juostos, l. r. r. turėjimas francuzams suteikė didelius karės

patogumus. Tomis juostomis yra Louvomet ir Charny, priėjimas prie paskutinės yra saugojamas kalvų 295 ir 304. Palei Somme nėra tokių apgimamų pozicijų, kurias talkininkai turėjo paimti. Todėl palyginamieji vokiečių nuostoliai ties Verdun galėjo būti didesniais negu talkininkų nuostoliai palei Somme.

Todel, jei palei Somme per tris kovos mėnesius talkininkai nužudė 1,000,000 kareivių, tai vokiečiai, kurie be palovos Verduną užpildinėjo per 6 mėnesius, turėjo nužudyti 2,000,000.

Vokiečiai nuolat tvirtino, kad francuzai Verduną begindami nužudė mažiausia 500,000 kareivių. Gal tiek ir nužudė, nežinia. Jei tas yra taip, tai Verdun ir Somme francuzams ir anglams atsiėjo 1,500,000 kareivių. Bet vokiečiams, skaitant tuo patim skaitliavimu, tos pačios kovos atsiėjo 2,500,000 kareivių.

Tas, žinoma, yra nesuomone; pačios skaitlinės yra negalimos. Vokiečiai nenužudė tokios baisios daugybės; taip pat ir talkininkai nenužudė 1,000,000 kareivių palei Somme.

Vokiečiai toliau sako, ir tas gal yra tiesa, kad vakariniame žone talkininkai turi du ir pusę kareivių ant vokiečių vieno.

Prie šitų apysavų Somme kova ligšiol talkininkams davė didesnių pagalbų negu jie turėjo ir vokiečių kareivijoje padarė baisių nuostolių.

IS AMERIKOS.

GAISRAS BEPROČIŲ NAMUOSE.

Duning, Ill. Čionyskčiuose bepročių namuose, kuriuose yra ir keli lietuviai, kilo gaisras, kuris labai išgąsdino bepročius, bet juos nuramino tarnai, pabėgo tik 3 bepročiai. Ugnis vienok tapo suvaldyta, ji išnaikino tik 2 arklius ir šieno krautaves, nuostolių iš viso padarė ant \$40,000.

LYNČAS.

Paducah, Ky. Čia pagarsinta karės stovis, nes bijomasi rasių kovos. Baltspalvių pulkas susirinko prieš kalėjimą, iš jo išvedė du negra ir abu lynčavo. Vienas buvo nuziūrėtas, buk užpuolė baltspalvę moterį, o kitas už tai, kad pirmutiniam rodė pasigalėjimą.

SNIEGAS.

Calumet, Mich. Apie likusę šito miesto užstojo jau žiema, nes pusėtinai pasnigo, sniegas užklojo žemę ant 10 colių storai.

PATARIA SUMAŽINTI LAIKRAŠČIUS.

Washington, D. C. Pirklybos komisija tyrinėjanti brangumą popierio, patarė laikraščius leidejams susitarti ir sumažinti laikraščius, ypač nedėlinių numerių turinį, kuom galima sutaupti daug poieros. Komisijos nuomone, nedėlinių numerių leidiniai yra perdideli, nes viso numerio niekas negalės perskaityti.

AUDRA IR VĖTRA.

Pensacola, Fla. Ši šio 18 d. Iusi Meksikos įlankos vėtra visose pakrantėse daug nuostolių pridirbo. Mieste sugriauta daug namų, o portas paskandinta arba drūčiai pagadyta dikčiai laivų. Drauge su audra, davėsi jausti visuose jurių pakraščiuose žemės drebėjimai, kurie išgąsdino žmones ir juos iš namų išvijo.

CLEVELAND, O. Ties Erie ežeru pūreita pėtyčia siautė audra ir vėtra. Paskendo mažiausia 3 laivai, su kuriais žuvo 27 žmonės.

GAISRAS.

New York. Sudėję didelės dirbtuvės priemiestyje Queensborough. Gaisras prasidėjo nuo eksplozijos chemiškų medėgų dirbtuvėse Vahes Dva Manufacturing Co. Čia sudėję keturios moteris; iš viso rado 5 žmonių kūnus, o truksta kur dviejų turbut taipgi sudėję, tik jų kūnų dar nerado. Nuostolių ugnis pridirbo ant \$300,000.

PREZIDENTAS NEGALI LENKIJAI PAGELBĖTI.

Prezidentas Wilson pagarsino, jog badaujant, karės išnaikintai Lenkijai (taipgi Lietuva) pagelbėti negali, nes karę vedantios tautos negali susitaikyti apie išlygas. Vokietija sutinka Amerikoj sudėtas aukas priduoti lenkams, bet talkininkai reikalauja, kad ji pasizadėtų netik pati savo kareiviams nesunandoti Amerikos aukų, bet ir pasizadėtin, o, kad Lenkijos ir Lietuvos laukų vaisių negabės Vokietijon, bet juos paliks tų kraštų gyventojų naudai. Vokietija tokio pažadėjimo duoti nenori, tai aišku, kad ji, pasinaudodama iš Amerikos aukų Lenkijai, iš jos laukų vaisius Vokietijon išgabentų. Talkininkai gi, perkirdami maisto privežimą, nori badu priversti vokiečius pasiduoti ir taikos prašyti. Todel jie atsisakė leisti ne tik Vokietijon išsvetir maistą gabenti, bet ir į vokiečių užimtus svetimus kraštus.

NAUJAS VOKIETIJOS AMBASADORIUS.

Vokietijos ambasadorius Peru republikoj (Pietinėj Amerikoj), baronas von Vietinghoff iškeliauja iš Lima Washingtonon, kur jis užims vietą Vokietijos ambasadoriaus. Tai, matyt, dabartinis Vokietijos ambasadorius Washington Bernstorff taip amerikonomis įgriso; kad ilgiau pasilikti negali. Jo draugas, buvęs Austrijos ambasadorius Dr. Dumba, jau senai iš Suvienujų Valstijų tapo išprašytas.

UŽMUŠĖ TĖVĄ.

Clarksburg, W. Va. Suėmė čia 13 metų mergaitę, matyt italę Leną Bonafiglio. Ji mat, už žiaurių elgimasi užmušė miegantį savo tėvą, kurio galvą į smūtus sukapojo. Atkėrėjo mat mažą italę tėvui. Italai visi mėgsta keršinti savo skriaudėjams.

APVIRTO AUTOMOBILIUS.

Rockford, Ill. Netoli nuo čia smarkiai bėgantis automobilis apvirto ir išdalies susidaužė. Užmuštas prie to tapo Otto Miller, matyt vokiečių, jo pati ir keli kiti drauge važiuoję sunkiai apkulti.

MILŽINIŠKA DIVIDENDA.

Pittsburg, Pa. Quaker Oil & Gas Co. pagarsino, jog šiometinė dividenda akcionieriams bus milžiniška, pasieks net 700%. Išmokėjimas jos akcionieriams greitai prasidės. Tokio pelno neturi nei žydai, užlaikanti paskolos namus.

6 MILIJONAI DOLIARIŲ ORLAIVIAMS.

Washington, D. C. Karės valdyba prisakė padirbti Suvienujų Valstijoms 400 kariškų orlaivių. Orlaivių dirbimui skiriamas 6 milijonai doliarų.

NELAIMĖS ANT GELEŽINKELIŲ.

Cumberland, Mass. Netoli nuo čia susisūmė excursionis traukinys su prekių traukiniu. Užmušta prie to du geležinkelio tarnai, o sunkiai sužeista 16 žmonių.

CLEVELAND, O. Du karai susimūšė čia ant seno medinio tilto. Nuo smarkaus susitrenkimo kary tildas sugriuvo ir abudu kariai nupuolė 30 pėdų apen. Užmušta prie to keli žmonės, o dar daugiaun jų sužeista. Tildas buvo medinis, pastatytas 25 metai atgal, tai suprantama, kad stiprus buti negalėjo.

IS VISUR.

Kaip kituose karę vedančiuose Europos kraštuose, taip ir Anglijoj žymiai pakilo kainos valgio produktų. Sulyginant su kainomis 1914 m. dabar jos yra 65% didesnės. Pragyvenimo lėšos dabar yra 45% didesnės negu buvo karės pradžioje, o 20% didesnės negu buvo pernai.

I El Paso, Texas, atėjo žinia, jog Meksiko banditų vadovas Francisco Villa prie Cusi-hurichie sumušė Carranzos kariūnėn ir mieste San Andres surengė žmonių skėrdynes, išu-

Photo by American Press Association.

VYRAS, KURIS NUKRITO IS 10,000 PĖDŲ AUGŠTYBĖS.

Francuzų lakunas Guynemes, sumušęs 3 vokiečių orlaivius, nukrito žemėn nuo 10,000 pėdų augštybės—jo masinos vienas sparnas likosi nušautas. Jis išliko gyvas ir sveikas. Paveikslėlyj jis laiko francuzų karišką vėliavą.

dė paimtus nelaisvėn kareivius. Villa užėmė taipgi miestą Nami-quipa, kuriame buvo seniau kvatiera Suvienujų Valstijų kariūnėn vadovo generolo Pershing. Netoli to miesto yra Čumbre tunelis, kuriame iškerstą 50 amerikony.

Exchange Telegraph Co. praneša, jog nuo vartojimo maisto skardinėse dėžėse Vokietijoj apsiurėškė kokia ten liga, kuri gana smarkiai siaučia dideliuose miestuose. Vadina ją cino liga. Gal ją ir gimdo cinas, vartojamas prie dežių darymo.

Francuzijoj tapo užmuštas amerikonas orlaivininkas, buvęs studentas Yale universiteto William Thaw. Jis kariavo francuzų pusėj.

Iš Paryžiaus praneša, buk San Sebastian, šiaurinėj Ispanijoj, atkako Ispanijos karalius. Čia atkako taipgi Ispanijos ambasadorius Paryžiuje ir Rusijos ambasadorius Ryme. Dėl to tai vėl atsinaujino kalbos apie mėginimą taikyti karę vedančias tautas.

Anglijos atstovų rumas išskyrė vokiečius universitetų studentus nuo besinaudojimo iš stipendijų ir pašalpų Cecilio Rhodes. Jis užrašė didelius pinigų, kurių nuosimčiai turi buti apverčiami užlaikymui germaniškos kilmės studentų garsiausiuose Anglijos universitetuose, ypač Oxforde.

Garsus Meksikos banditų vadovas Francisco Villa, paėmęs miestą San Andrea, jį išdegino, nes prieš jo atėjimą visų vyrų, nenorėdami tapti Villos kareiviais, iš miesto išėjo. Tas ir pagimdė Villos piktumą. Jo kariantojai su moterimis dirbo visokius slykštumus.

Centralės Europos tautos atsiliepė į Suvienujų Valstijas su prašymu, jeigu kiltų karė su Greqkija, pavestį Amerikos ambasadoriui Atėnuose įstovavimą Austrijos, Bulgarijos ir Turkijos.

Norfolk, Va. atėjo žinia, buk Nautucket sekimoj tapo paskandintas vokiečių povandeninis laivas; mano, kad tapo paskandintas U-31, kuris prie Amerikos kranto paskandino net 6 pinklių laivus.

Sulyg Italijos valdžios surašo, popiežiaus rume yra 3,274 tarnai italai ir 524 svetimtaciai, nesitaitant popiežiaus gvardijos sudėdančios iš 800 kareivių.

Iš Paryžiaus praneša, buk Greqkijoj susekė vokiečių suorganizuotą suokalbį ant gyvasties įtekmingiausio Greqkijos politiško veikėjo, buvusio ministerių pirmininko Venizelos.

Vokiečiai jų užimtuose kraštuose, taigi Lenkijoj ir Lietuvoj, uždraudė žmonėms ginklus turėti, pas ką randa karabiną, ar revolverį, tuos saūdo. Kas nori nuo tos bausmės išsiltuosuoti, turi prie išpažinties ginklų kunigui atiduoti. Kunigai gali už-

slėpti nuo ko ginklus gauna; pakanka, kad juos vokiečių valdžiai atiduoda.

Francuzijos kariškas teismas Marseile mirtim pasmerkė už šnipystę moterį Gomena Sanchez, išteikėjusį už vokiečio Li-bardall iš Duesseldorfo.

Netekęs sosto, iš savo tėvynės išvytas Montenegro karalius Nikita gauna nuo talkininkų savo užlaikymui su tarnais po \$80,000 mėnesiui, bet dabar pareikalavo algos padidinimo. Anglija nuo jo pareikalavo atskaitos, kam jis iki šiol gautus pinigus išleido. Tas jį užgavo ir jis pasiskūsti siūndia vieną iš savo kunigaikščių Petrą Gradau.

Kanadoj, provincijose Ontario ir Quebec miestų tarybų užgyrė, kad valdžia savo kontroliu paimtų valgio produktus, kad spekuliantai, keldami jų kainas, negalėtų išnaudoti gyventojų.

Meksikoj, netoli San Jose susimūšė Villos banditai su Suvienujų Valstijų kariūnėn. Saudėsi valandą laiko, bet kokius nuostolius kas turėjo, nežinia.

Vokietijon mokytis Turkija atsiumė kelis šimtus jaunų turkų. Vokietijoj turkai visgi daugiau išmoks, negu namie išmokti galėtų.

Užmušėjas Austrijos ministerių pirmininko grafo Sturgk Dr. Adler yra socialistas, leidėjas radikalio socialistiško laikraščio "Der Kampf" (Kova). Jis sako, kad užmušė ministerių pirmininką todėl, kad jis nenorėjo susauti parlamentą, taigi, kad jį užmušė dėl politiškių priežasčių. Siūmė užmušėjas nesidavė, suėmė jį vien tuomet, kuomet jis tapo pašautas. Kaip sako, jis yra neormališko proto.

Rusijos valdžios sumanyta prie Baltųjų jurių įsteigti naują miestą, kuris vadinsis Romanov.

IS DARBO LAUKO.

Bayonne, N. J. Streikavę darbininkai Standard Oil Co. nu-balsavo grįžti darban.

LaSalle, Ill. Tegul darbininkai nesiđuoda suvilioti ir čia nekeleja, nes čia streikuoja darbininkai cemento dirbtuvėse.

LIETUVA IR KARĖ.

Vilnius.

Vilniaus piliečiai turės sumokėti 1 milijoną rublių miesto paskolos.

Ligšiol vokiečiai miesto reikalams yra pavėdė 900,000 markių. Iš vokiečių sandėlių miestą yra gavęs maisto daugiau kaip už 2 milijonų markių, kurių taipgi dar neužsimonuos tos bausmės išsiltuosuoti, turi prie išpažinties ginklų kunigui atiduoti. Kunigai gali už-

džiomis paskolomis—tečiau tik-tai su ta išlyga, kad šalia kitų mokesnių, miesto gyventojai sudėdų dar 1,000,000 rublių. Iš pradžios šitą sumą buvo ketinę suminti vienų sykį, priverčiamu mokesniu. Bet miestiečiams prašant, valdyba nusprendė pabandyti pirma paprašyti iš miesto 1 milijono rublių paskolos. Jei tatai nepavyks, tai turės versti priversti sumokėti tiek mokesnio. Skolintojams už paskolą mokes šesiatą nuosimčių. Paskolos pagražinimas prasidės šesitąjį mėnesį, kare pasibaigus. Kasmet penktą dalį paskolos apmokės, taigi per penkis metus po santaikos bus apmokėta visa paskola. Pakol sudarytas "paskolos komitetas." Pildomojo skyriaus nariais išrinkta Gr. Liubenski's, Kognovicki's, dr. Dembrovski's, grf. Biberstein's, Niedzialkovski's, graf. Tyškevičius, Kymonta, dr. Saulys, dr. Bachmielevicius, Pinesa, Epstein's, Kamberis, adv. Rosenbaum's, ir Seifer's. Pirmininku išrinktas Kognotovski's, pavaduotoju Pinesa. Satarė pirmąjį paskolos komiteto ir pildomojo skyriaus susirūmimą padaryti rugsėjo 12 dieną popiet.

Mokesnis už pasilinksminimus. Vilniuje vokiečių valdžia įvedė mokesnį už pasilinksminimus. Už visokius pasilinksminimus ir vaidinimus Vilniaus miesto kvotvadoje dabar reikia mokėti mokesnis, vadinamas leidimo, arba įžengiamųjų ženklų mokesnis. Už leidimą reikia mokėti nuo 30 iki 100 markių.

Kirilica leidžiamas laikraštis Vilniuje. Rusų laikraštis "Homan" nuo rugsėjo 1 d. s. m. leidžiamas šalia lotiniškų raidžių ir kirilica.

Pavargėlių prieglauda Vilniuje. Apie veikimą Vilniaus labdarų įstaigos paduoda "Wilnaer Zeitung" štai kokias skaitlines. Miesto komisija pavargėliams šelpiti išdavė pašalpų suvirsum 6000 šeimynų, iš viso 14000 asmenų. Paskutiniai II mėnesių komisija, kuri gauna pinigų iš miesto ir iš šiaip žmonių, išdalino pašalpos gyvais pinigais 61,978 mrl. o duonos išdalino pavargėliams dykai už 38,987 markių. Liaudės virtuvė Kijevo gatvėje rugpjūčio mėnesyje išdalino 33,085 pietų porcijas; Miesto pavargėlių komisijos 4 skyrius paskutiniaus šešių mėnesių šalia pinigų pašalpos išdalino dar 230,215 duonženklių visai dykai.

Suvalkai.

"Dabartis" praneša, kad Ap-skričio viršininkas savo paskelbimū tarp kita ko primena, kad maistas ir prekės, kurioms yra išduoti ženklai iš apskričio valdybos, tegalima pardavinėti gyventojams tik su tais ženklais. Prasizengusius baus iki 500 markių pinigais, arba kėlimu.

Uždraudimas pirkti žaislus.

Suvalkų krašte uždrausta pirkti ir parduoti žaislus šiaip žmonėms. Pirkti ir išgabenti žaislai leidami tik ukiu skyriui. Prasizengusius baus kalėjimu lig 6 mėn., arba pinigų bausme lig 600 mark.

Jonas Augštuolis.

LENKŲ IR RUSŲ LAIKRAŠČIŲ GINČAI DĖL LENKIJOS NEPRIKLAUSOMYBĖS.

Dabartinė Varšuvos miesto du-ma viename savo posėdyje, ap-svarsčiusi dabartinį Lenkų žemės padėjimą, nutarė, kad Lenkijai reikalinga ne autonomija, bet nepriklausomybė. Tas klausimas iš-kilo užimtoje Lenkijoje todėl, kad jį iškelė patys vokiečiai su au-strais, bausdamies paskelbti Lenkų autonomiją, arba nepriklausomybę. Ta proga Lenkų nepri-klausomybės klausimą pajudino ir Rusijos lenkai kaip savo, taip ir rusų spaudoje: gen. Babianskis "Birz. Viedomosti," o Lednickis "Echo Polskie" laikraščiuose.

"Novojai Vremiai" tai labai nepa-tiko, ir jį pradėjo smarkią pole-miką su lenkais dėl to klausimo, kaltindama juos, kad jie perdaug nori, ir pavadindama jų reikalavi-mus užgaidomis. J. R. "Kur-jerio Nowo" 63 numeryje, atsa-kydamas į "Nov. Vremia" prie-kaštus, nurodė, kad dabar lenkų nepriklausomybės klausimo pasta-tymas visai nėra Rusijai nei pa-vojingas, nei kenksmingas, nes lenkai Lenkuose dabar tik dvejaip ir tegali jį statyti: arba 1) visai nepriklausomybė, arba 2) auto-nomija po vokiečių globa. Tikrai paskutiniu būdu rūšimas kla-simas tegalėtų buti Rusijos rei-kalams priešingas.

Ginčai tebeina. "Novoje Vre-mia" argumentai tokie: kad nepri-klausoma Lenkija, rusų paliausuo-ta, galėtų kuomet nors pasielgti, taip, kaip dabar pasielgė Bulgari-ja, susidėdama su Rusijos prie-sininkais; kad Lenkiją vistiek, pa-vojuoti atsitikus, tektų ginti ru-sams, tad jau iš karto geriau pa-daryti taip, kad siena tarp Vokie-tijos ir Rusijos eity ne šiaupus Lenkijos, bet anapus. Į tuos ar-gumentus lenkai atsako: 1) gal-vojanč taip, kaip galvoja "Nov. Vremia," reikėtų prikergti prie Rusijos ne tik Lenkus, bet ir Ita-liją, ir Francuziją ir, pagaliau, rasi visą pasaulį, nes ir jos ku-met nors gali imti ir eiti prieš ru-sus, kieno sukurstytos, neužirnto, kad per šią karę rusai joms yra be galo daug padėję. Tokiu argumentu naudojanasi tik no-rint sukelti prieš statomąjį kla-simą viešą opinią, o ne jį išristi.

2) Kad—ginties nuo vokiečių pa-togiau, kad siena eity anapus Lenkijos, o ne šiaupus, tai tas ar-gumentas nieko nereikšima, nes francuzai apie Belgiją taip pat ga-lėtų pasakyti, jog francuzams nuo vokiečių ginties butų kur kas pa-togiau, prijungus Belgiją prie Francuzijos. Tuo tarpu francu-zai ir apskritai nieks apie Belgiją taip nekalba, kaip "Nov. Vremia" apie Lenkiją.

Lietuvos padėjimas dabar yra visai toks pat, kaip ir Lenkijos: ji tiek pat dabar yra vokiečių už-imta, kaip ir š. Tegu, sakysim, karė galutinai nusivirsta vienou ar kiton pusėn Balkanuose, tegu bus nugalėta Bulgarija ir Turki-ja, tegu bus paliausvota Serbija, tegu tokiu būdu vokiečiai bus at-skirti nuo rytų, nuo savo maisto šaltinio—tada taikos taryboms jau yra pamatas. Vokietija pri-sipažista nugalėta, bet jos kariuo-menė tebestovi Lietuvoje. Tada ir Lietuvos klausimas gali buti visai taip statomas, kaip dabar lenkų. Todel, taip, o ne kitaip pastatė Lietuvos ateities klausimą lietuvių konferencija Šveicarijoje, išskeldama Lietuvos nepriklausomybės reikalavimą ir priimdama tam tikrą rezoluciją. Jeigu dėl to ir lietuviams dabar butų ta pat prikišama, ką prikiša "Nov. Vre-mia" lenkam, tai ir mums visai derėtų tie patys argumentai, ku-riais pasinaudojo lenkai, atsakydami į jiems daromus priekaištus. ("L. B.")

Tilpusis rusų laikraštį "Utro Rossi" pasikalbėjimas su p. Yču apie jo išpudžius laikie parlamen-tarės delegacijos kelionės pas-

talkininkus rado atbalsį ir lenkų laikraščiuose Vokietijoj. "Dziennik Poznanski" (num. 194) talpina ilgą apie tai strai-pinį su ironišku (pasiepiančiu) antgalviu: Litwini ir "pa-ństwo litewskie" (Lietu-viai ir "lietuvių viešpatija").

Padavęs pilną minėtą pasikal-bėjimo vertimą (kurį mūsų skai-tytojai jau matė "Lietuvos" num. 40-me), Dziennik Poznanski, tarp pirštų parodo, kad kė-limas Lietuvos klausimo ir p. Yčo toj linkirėj veiklumas yra jam nesmagus. Jis naudojasi net latvių konservatyviu laikraščiu "Dzimtenes Westnesis" ir rusų laikraščiu "Novoje Vremia," kad lietuvių, o ypač p. Yčo veik-lumą pastatyti nepatogioj švie-sėj.

Konservatyvis latvių laikraštis "Dzimtenes Westnesis," anot viršminėto lenkų laikraščio, iš-reiškė pusėtiną neužsiganėdini-mą tuomi, kad p. Yčas užrubežjį kėlė lietuvių klausimą pasikal-bėjimuose su įvairiais augštais francuzų ir anglų veikėjais. Anot jo, tas latvių organas taip rašo:

"Neaiškūs atsakymai, politikos veikėjų, su kuriais Yčas kalbėjo, liudija, kad Yčo misija buvo netinkanti ir ne laiku. Užrube-žio politikai negalėjo duoti Yčui atsakymo, kol savo nuomonės neisreiškė Rusija ir Vokietija.

Navatniai skamba žinia, kad artimiausiu laiku ir latvių atstov-as Zalit mano nuykti užrube-žin, kad išaiškins latvių padė-jimą. Nenorime tikėti, kad Za-lit nueitų Yčo pavyzdžiu. Nėra prieštastis išnešimui užrubežin vietinių reikalų."

Idomu, kad atžegareiviskas, bet pastaruoju laiku dikčiai su-pirmevėjęs rusų laikraštis "No-voje Vremia" buk labai yra ne-užgandantis iš v šminėto lat-vių laikraščio straipsnio. "No-voje Vremia" esą geistų, kad lietuvių delegatai ir toliau va-ryty panašią agitaciją užrube-žjį. Lenkų organas mena, kad esą tokia "agitacija" esant "ru-sofiliska" ir todėl rusams pato-gi, o apart to, ji esą "susilpnintų išpuolį neseniai laikyto mažn Ru-sijos tautų kongreso "Šveicari-joje."

Todel esą Yčo širdies išdėsty-mai (wynurzeria) susitiko su pritarimu iš "Novoje Vremia" pusės.

Išvadžiojimai, nors painūs, bet reik pripažinti, gudriai padaryti. Lietuviams vienok jie visuomet yra aiškūs: ką tik lietuviai ne-darytų, lenkai visuomet juos baugina rusišku baubū—kad su-laikyti lietuvių savistovį veikimą ir palaikyti juos, jei galima, prie savės.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IS MONTELLO, MASS

Sis tas apie vietos lietuvių gy-venimą. Montellos lietuvių kolo-nija gana skaitlinga. Joje pri-skaitoma apie 5000 lietuvių. Daugumas turi savo namus; nemaža yra ir vertėvių. Visi, abelnai, gyvena geruose namuose. Mat čia yra avalinės dirbtuvės, darbai jose eina maždaug visuomet gerai ir neblogai uždirbama, todėl yra iš ko žmoniškai gyventi.

Apšvieta irgi nežemai stovi; re-tas montellietis neskaityt laikraščio; kiti prrenumeru-a po kelis laik-raščius. Ikišiol nemaža čia buvo prasiplatinę socialistų laikraščiai. Stipriai jautėsi ir Montellos socia-listai. LSS kuopoj buvo suvirš 100 narių. Daugelyje draugijų įsispriusdavo valdybon socialistai ir valdydavo jas. Retą nedėdienį neatsilankydavo to ar kito socia-listų laikraščio redaktorius su spy-čiumi. Tuose savo spyčiuose rek-lamuodavo savo spaudą, savo sa-jungą ir keikdavo visa, kas nesoc-ialistiska. Taip dalykams stovint, maziau protanantieji žmo-nės pakrypo jų pusėn ir liko ak-lais socialistų pasekėjais, arba, kaip kiti sako, "raudononimis da-vatkonis." Ką, budavo, tas ar ki-tas socialistų vadas pasakis, arba jų laikraštis parašis, tai pagal tą "raudonosios davatkos" ir šoka.

Taip buvo pirmiau; dabar tuos laikus atsiminę socialistai atsidu-

sta. Nuolatini, vienlenciai socialista niekinimai kitų įgyso montelieciniai. Pradėjo reikioti. Atsirado drąsinių žmonių ir tie antgalo pasipriešino socialistų užsispyrimui bruktė jiems savo nuomones. Prūktai. Stoję teikti tautininkai. Įsteigus Naujojo Anglijos tautišką laikraštį "Atėitį" tautininkams buvo lengviau veikti. Pradėjo šalia socialistų laikraščių platintis "Atėitis" ir kiti tautininkų laikraščiai. Sujudo socialistai, pradėjo užsipildinti ant tautiškų laikraščių platintojų bei jų korespondentų ir juos kolyti.

Drąsę su tuo prasidėjo ir išsodinėjimas socialistų darbų. Žmonės pradėjo atkreipti dėmesį į tuos išsodinėjimus ir socialistų darbus bei jų spaudą pastatė ant teisingumo svarko. Išėjo to būvo ta kad Montello socialistų kuopa pradėjo pulti žemyn ir vis puolia toliaus; kuopos narių skaitlius ir socialistų laikraščių skaitytojų skaitlius kuo tolyn vis eina mažyn.

Dabar LSS. kuopoj narių yra likę apie 30. Socialistų laikraščiai gi savo skaitytojų nemori paleisti; todėl galima rasti dabar pas daugumą monteliečių ateinanti "Keleivą" ar "Laisvę", kurių prenumerata jau antri metai kaip yra pasibaigus. Daugumas jau neprenumeruoja jų. Vietoje socialistų laikraščių žmonės platina tautininkų laikraščiai.

Drąsijų veikime socialistai taipgi mažiau tegali visuomenės reikalus pakreipti savos politikos pusėn. Susitvėrus Am. Liet. Taut. Sandarai ir jai nusistatęsi šokių tokių laikinus principus, tuojau ir Montelloje įsteigta ALTS. kuopa. Kuopon priguli daug jaunų energingų ir norinčių dirbti vaikų. Beto tapo atgavinta TMD. kuopa, kurią klerikalai buvo nūmarinę. Įsteigta Liet. Gelb. ir Liet. Autonomijos fondų skyriai. Žodžiu, dirbama sistemingai ir kiek tik išgalė neša. Vidurinės sriovės, pasitraukę iš socialistų kontroliuojamų draugijų, stoja prie savo sriovės darbo ir varo jį su atsidėjimu, arba pastieka beparinėse draugijose ir neleidžia socialistams įtraukti jas į jų politiką. Be jokio reikavimo ir pasigyrimo šitaip dirbdami tautininkai kas sykis vis platesnį užima darbą.

Antra vertus, socialistai, užuot savo darbą dirbus, užsipildinėja ant tautininkų, neva, kaip jie sako, kad prityrus sandariečių įiegu stiprumą.

"Kovoje" ir kituose savo laikraščiuose žėra apie savo "didelę įtaką" Montelloje, apie sandariečių "nepasisekimus". Sandariečių žinoma, nėra ko pavydėti socialistams tos didelės popierinės įtakos. Tegul jie sau džiaugiasi ja. Kas atsieina nepasisekimų, tai jų tik tas neturi, kas nieko neveikia. Jei mes be atsidėjimo dirbsime, tai bus ir pasisekimas. O kad bus dirbama, tai nėra abejonės.

Dirva plati; užteks jos visiems ir draugai socialistai tik bereikalo tokių pagieža giezia ant sandariečių, rašinėdami visokias nesąmones apie juos "Kovoje" ir kitur.

Melais, šmeizimais, konspiracijomis, draugai, netoli nuelsite. Bukite žmonėmis ir nesibjokite; jūsų tos "didelės įtakos" niekas iš jūsų nenori atimti. O jei žmonėmis nenorėsite būti, tai mes į jus pradėsime žiūrėti kaip į klounus. Taigi, atsiminkite, kad jūsų geras vardas ir didelė įtaka prieguli nuo jūsų pačių.

Montello Skrudė.

IS BALTIMORE, MD.

Anglų informavino reikale. Nors jau buvo rašyta "Lietuvioji", kad Baltimorės lietuviai visu smarkumu rengiasi prie Lietuvos Dienos lapkr. 1 d., bet man čia norisi dar šis tas pakalbėti apie tą jų veikimą.

Tautininkams su katalikais sutikus bendrai dirbti surengime Lietuvos Dienos, pasirodė, kad yra daug darbo ir sunkaus darbo, ypač užsiteresavime anglų. Čia tuoj buvo nutarta kreiptis į p-nią Viktoriją Venciuviene su prašymu, kad ji apsiuntit vartų agitaciją tarpe anglų. Ponia V. Venciuviene, žinoma, atsakė ir pasizadėjo veikti, kiek galėdama.

Taip pat buvo kreiptasi su tuo patim prašymu į d-rą J. Skla-

dauską; jis taipgi pasizadėjo, bet ikišiol dar nieko tame neveikė; paklaustas, ar pakviestas per telefoną jis atsakė, kad yra užimtas.

Su p. Venciuviene yra visiškai. Ji nuo savo pasizadėjimo neatsakė ir dirbo kiek ji galėjo. Ačiū jos rūpesčiai spal. 16 d. buvo susauktas City Club. Buvo susirinkimas įžymiesniųjų anglų ir šitame susirinkime buvo prakalbos. Moksleivis J. Bučnis trumpoj prakalboj perbėgo Lietuvos istoriją ir ant žemlapio parodė, kur yra Lietuva ir kokis jos didumas.

Cia pasirodė, kad anglai visai nežinojo, jog nurodytoje vietoje galėjo būti atskira tauta, kuri vadinas Lietuva; jie emė įdomauti dar daugiau ir p-nia Venciuviene savo vaizdinga kalba dar daugiau pripildė anglų įvaizdą apie Lietuvą ir lietuvius. Užbaigdamas savo informavimą apie Lietuvą ji papasakojo plėną ateinančiam aukų rinkimui.

Po p. Venciuviens kalbų buvo davinėta užklausiama, į kuriuos atsakinėjo moksleivis J. Bučnis. Užklausiama pasibaigus tapo sutvertas anglų ir lietuvių komitetas iš 10 asmenų. Čia pat vienas rubų išdirbystės savininkas p. L. Greif pažadėjo aukoti \$100. Spal. 18 d. p-nia Venciuviene pranešė, kad minėtas komitetas yra sutvertas ir jis laikis savo pirmą susirinkimą spal. 23 d. Šis komitetas bus veikiančiu komitetu. Kurie nariai negalėjo apsiimti veikti, tie pasiliko garbės nariais. Tarpe šitų yra kardinalas Gibons ir vyriausias teisejas.

P-nia Venciuviene taip pat pranešė, kad viena anglė dailininkė turi nupiešusi apie 50 paveikslų. Paveikslai parodo Lietuvos moteris ir merginas tautiškuose rūbuose prašančias pagalbos ir kelis vyrus kareivių rūbuose taipgi prašančius pagalbos. Visi šitie paveikslai bus išstatyti didžioje sankrovose.

Viena moteris užrašė p. Venciuviene pasakytą mers ir trumpą prakalbą apie lietuvių vienos draugijos (nesusėjusios jos vardo užrašyti) susirinkime. Į šią draugiją priklauso apščiati turtininkų biznierių. P-nia Venciuviene pasizadėjo tos moters prašymą išpildyti.

Kad tai mes, baltimoriečiai, ir daugiau tokių lietuvių turėtume kaip p. Venciuviene, tai mūsų darbas tikrai atnešų didelius vaisius.

P. J—as.

IS BALTIMORE, MD.

Motery ir Merginų balius. Spal. 14 d. motery ir merginų draugija Rutų Ratelis surengė balių. Balius buvo be jokių svajinančių gerimų. Publikos prisirinko apie 300 žmonių. Šitiek publikos pavyko moterims surinkti delfo, kad buvo garsinama, jog balius bus tikrai lietuviškas, su lietuviškais šokiais ir lietuviškomis žaismenimis ir kad viską išpildys moters ir merginų. Žinoma, tokie dalykai buvo na įtiena baltimoriečiams ir jie skaitlingai susirinko.

Bet balius, toli gražu, nebuvo lietuviškas. Tiesa, buvo šokta, neva, lietuviškai suktinis, bet jau daug geriau būtų buvę, jei jo ne būtų šokta; šoktasis suktinis greičiau atrodė į indijonų karės šokį, kaip į tikrąjį suktinį. Vieni skersavo kažkokį anglų šokį; kiti, neva suktinį šokdami, augščiau galvos išsokdavo ir be jokios tvarkos lakstė po visą svetainę; kurie šoko tikrąjį suktinį, tie sunku buvo ir pastebėti šitame visame be tvarkos sukinėjime ir daugyminė žodžių "suktinis" į žiurėtojus darė nemalonų įspūdį. Buvo dalinama dovanos šokėjams, bet ne už suktinį, tik už anglišką valcą.

Buvo taippat lekiuojanti krasi ir kas daugiausia gavo atviručių, tam buvo duota dovana, bet ir čia jokius lietuviškumo nebuvo, nes atvirukė buvo angliškos, o dovanomis buvo saldainiai. Man rodos, daug lietuviškiau būtų buvę, jei rutelietės vietoje angliško atviručių būtų turėję lietuvišką; viena, lietuviškos atvirutės geresnė išvaizda turi, kita, dalis pelno nuo jų eina nupiešusiems nuo kareis; į vietą gi saldinių geriaus tikis užrašyti koks naudingas laikraštis; gavęs dovanų laikraštį būtų turėjęs atmintinį šitą dovaną puse

metų, ar ir metus; priegtam dar ir dvasinė nauda jam iš to būtų buvusi.

Tai gi šiuo sykiu rutelietės nepataikė pasirodyti savo veikimu taip, kad jas galėtum pagirti, bet tai dar tik pirmi žingsniai ir reikia laukti, kad jos kitu kartu pasirodys su kuo geresniu. Šita gi syki reikia joms pripažinti nuopelnas tame, kad jos savo balių surengė be svaiginamų gėralų. Šituo mi jos davė gerą pavyzdį kitoms draugijoms.

Bet čia negalima praleisti tylos nepaminėjus mūsų alkoholio garbintojų. Jie, vyrai, žinodami, kad baliuje išsikausti negaus, pasirupino atsinešti kiseniuose degtinės bonkučių ir pakampėse pasislėpdami traukė.

Tai gėda būti tokiems alkoholio vergais, kurie be degtinės nei žingsnio negali žengti.

Darbininkas.

CLEVELAND, O.

Koncertas. Nedėlioj, spalio 15 d. Clevelando Lietuvių Tautiškas Benas buvo surengęs iš eilės šestą didelį koncertą Vorwaerts Turn svetainėje. Programas susidėjo iš 13 įvairių muzikalių šmotelų, kurių tarpan įėjo solo p. K. Bučio "koncertas ir p. Vilimačio baritonas". Be jų reikią pažymėti kaip geriausiai pavykusius išpildyti šmotelius: March, Washington Grays, Caprice; The Whistler and his dog; Hunting scene; The Dance of The Goblins (Ghosts) ir The Musician's Hold Up (a Lucky strike), kuriuos grojant buvo girdėti paukščių čiučbėjimas, vakaro varpų balsai, šunų lojimas ir t. t., už ką publika atlygindavo gausiu rankų plojimu. Koncertą pagrazino taipgi ir p. J. Narovec, (čekas) Beno dirigentas, kuris su savo dviem sunais, trečiam sunui akompaniuojant pianu, išpildė eilę solo. Pirmas, Harry Narovec, grojo smuiku, antras, Eddy Narovec, violončela ir pats dirigentas kornetu klėrnėtu ir saksofonu. Paskui tie patys visi kartu, akompaniuojant pianu, smuiku klėrnėtu ir saksofonu sugrojo. Selection from Lithuanian National Melodies. Tas šmotelis yra sutaisytas paties p. J. Naroveco, kurin įdėta daug mūsų lietuviškų dainų melodijų. Klausant sutartinę, švelnių melodijų muzikos tonuose, pav. "Ant marių krašto, Palangos miestelyj", jau tiesi visiška užuovėja. Gaila tik, kad mūsų žmonės nėra muzikaliai, nes laike programo ant balkono buvo girdėti kitas koncertas, kur pakampiais susirinkę bureliais vaikinais su merginomis kėlė lėrmą ir kumščiojėms. Pažymėti reikia, kad taip nemandagiai elgėsi net tas jaunimas, kuris priguli prie vietinių dailės draugijų ir skaitosi "veikėjais". Taip viskas buvo puikiai. Po koncertui tęsėsi šokiai. Antgalo buvo išlaimejimas trombonu, kurį paaikavo benai p. S. Ceriuka, Laimėjo p. K. Bučis. Publikos išskartė buvo nedaug, bet paskui prisirinko pilna svetainė.

Sis C. L. T. beno koncertas buvo puikiausiai už visus kitus. Garbė C. L. T. benui, kad netingėjo pasidarbuoti ir pasirodyti, kokių muzikantų Clevelando lietuvių turima. Sis benas pirmiau buvo skaffingas, bet metai atgal du jauni "muzikantai", kurie tame bene išmoko pusti triubą, atsiskyrė ir suorganizavo naują beną, kas labai pakenkė šitam. Tai buvo daroma ant keršto. Kaip gyvuoja naujas benas, negirdėti, nes niekur viešai nepasirodo. Ilgainiui gal pakriks visai. Bet C. L. T. benas, nors ir boikatuojamas, vienok varo plačią muzikos vagą tarpe clevelandiečių. Jį ypač palaiko p. K. Bučis, A. Ribinskas ir kiti.

Romeo.

IS PITTSBURGH, PA.

Aukų rinkimo darbas ir socialistų atbulumas. Vietinis liet. komitetas nukentėjusiems nuo karės aukų rinkime deda visas savo pastangas. Iki spal. 18 d. buvo surinkta \$302.05. Mūsų miežymė, kad socialistai, savo laikraščius padrasinti, reikalavo, kad trečia dalis aukų surinktų tą dieną būtų siunčiama tiems žmonėms ar draugijoms, kuriuos LSF. nurodis; bet socialistai reikalavo, kad jų rinkėjams būtų užmokėta už tą dieną.

ilgus šmeiztus į savo organus "Kovą". "Laisvę" ir kitus. Jie kelia trūkumą kiek tik jie gali, kad tik Tėvynės gelbėjimo darbą sukaikius ir sakosi gelbstą savo brolius. Kur jų akis!

Spal. 8 d. Simano Daukanto Draugija nutarė parengti prakalbą paminėjimui šimo metų nuo mūsų istorinio gimimo dienos. Prie S. Daukanto D-jos priguli ir pora socialistų. Taigi čia atsitiko gera proga pakviesti lietuviškus kalbėtojus ir pakelti lėrmą. Ypatinai tas jiems buvo smagu prieš aukų rinkimo dieną, nes prakalbos yra rengiamos spal. 29 d. P. Slikaitis atsistojęs sakė: draugai, aš įnešu pakviesti draugą Pruseiką "Laisvės" redaktorių; jis yra garsus kalbėtojas, darbininkų užtėrėjas, lietuvių prietelis ir tt.

Nelaimėn, ar laimėn susirinkime buvo Liet. Kom. pirmininkas K. Karsokas ir jam pasiškino Pruseikos gerus darbus lietuvių. Socialistų plenai suiro visai. Kalbėti tapo užprašyta SLA. apskriečio organizatorius Kamarauskas ir kiti.

Spal. 18 d. nukentėjusiems nuo karės aukav: Sv. Antano D-ja \$8.50; K. Joneliunas \$10.00; Ant. Kizis \$5.00; Kun. J. Kasakaitis \$35.00; K. Samuolis \$5.00; J. Kazakevičius \$10.00; Leo. Seporaitis \$10.00; Juoz. Andriusis \$25.00; B. Vasylius \$5.00; A. Rukas \$5.00; Al. Seporaitis \$5.00; M. Juskus \$5.00; J. Ancas \$5.00; M. Kurtinaitis \$5.00; K. Kizis \$5.00; Marė Kiziūtė \$5.00; M. Jakubčionis \$2.00; p-ni Kizienė \$3.00; P. Katkauskas \$5.00; V. Petkevičius \$5.00; T. Paukštis \$25.00; A. Sevizis \$10.00; A. Čilinskas \$10.00; J. Chmieleuskas \$2.00; P. Kazakevičius \$5.00; A. Zareckas \$2.00; K. Radvinavičius \$2.00; K. Sakocius \$5.00; J. Braiva \$2.00; V. Runta \$5.00; J. Salcius \$2.50; F. Runta \$5.00; P. Telisaukas \$1.00; J. Laukaitis \$1.00; J. Požėra \$1.00. Svetimataučiai: kun. Brehal \$10.00; J. L. Fererini \$5.00; Fl. Levin \$2.00; Friend \$1.00; Per kun. Augustaičio ir Salciaus prakalbas surinkta \$42.05.

Koresp.

IS SO. MANCHESTER, CONN.

SLA. kuopos prakalbos ir L. D. reikalai. Spal. 15 d. vietos SLA. 207 kp. surengė prakalbą su deklaracijomis miesto svetainėje. Žmonių susirinko apie 50; kalbėtoju buvo p. J. Neveckas "Šakės" (gal "Kardo"? Red.) redaktorių iš Worcester, Mass. Kalbėjo jis dviem atvejais.

Pirmu kartu kalbėjo apie susišėlimo draugijų naudingumą ir šiek tiek apie SLA. organizaciją; ragino klausytojus organizuotis ir šviestis. Esą; organizuoto ir apšviesto žmogaus likimas ligos ar kokios nelaimės laikų yra geriau užtikrintas; antra vertus, apšviestų ir susipratusių darbininkų, esą, negalės apgaudinėti stebulingieji daktarai, pasiskelbę laikraščiuose.

Kalbėtojo patarimas šviestis ir organizuotis, žinoma, yra geras, bet jis keistai skamba jam nieko nepasakius prieš tuos laikraščius, kurie stebulingų daktarų apskelbimus deda. Žinoma, gal jam buvo gėda šita klausimą iškelti ir įsikęti, nes tuomet, daugiausia nuškalsta socialistų laikraščiai, bet jei jis nori darbininkams labo ir myli teisybę, tai šito užtūlyti jam visai nereikėjo.

Baigdamas savo pirmą kalbą kalbėtojas ragino žmones rašyti prieš vietos SLA. kuopos.

Antru kartu išėjęs kalbėjo iš pradžių apie paprastus šeimyniškus reikalus, paskui nukreipė ant darbininkų susipratimo reikalų. Užbaigdamas šią kalbą ragino užrašyti pasį jį "Šakė", "Keleivį" ir "Laisvę". Paminėjo dar, kad čia turėtų būti suverta L. D. L. D. kuopelė. Prie SLA. 207 kuopos prisirašė apie tris nauji nariai.

Lietuvių Dienos reikaluose vietos katalikai su socialistais nesustaikė. Socialistai, savo laikraščius padrasinti, reikalavo, kad trečia dalis aukų surinktų tą dieną būtų siunčiama tiems žmonėms ar draugijoms, kuriuos LSF. nurodis; bet socialistai reikalavo, kad jų rinkėjams būtų užmokėta už tą dieną.

Katalikai, žinoma, nesutiko su jų reikalavimais, kadangi čia socialistų yra menka dalis ir tai dar atlyginimo už darbą reikalauja, kuomet katalikų rinkėjai žada darbuotis be atlyginimo. Taigi dabar žada abiejie darbuotis atskirai. Katalikai žada pastatyti rinkėjų 30 suviršum, o socialistai apie 10. Mat čia ir miestelis nedidelis. So. Manchester ir N. Manchester abu drauge turi suvirš 15000 gyventojų, kurių skaitlufje lietuvių yra apie 250.

Vietinis.

IS HARRISON, N. J.

Atsakymas kritikai. Polemikos autorius — Tuščia-garbė-ne-garbė "Lietuvos" 41 num. reikalauja, kad būtų išduota atskaita taip, kaip ji buvo ir yra visuomenė žinoma. Bet toliaus jis pats liudija, kad paduotoji atskaita yra teisinga. Taigi kokia atskaita gali būti geresnė už tą, kuri yra teisinga? Aisku, kad tai yra tik bereikalingas priekabų įjėskojimas, nuveiktas darbo juodumas ir boikotavimas ty žmonių, kurie neprisidėda prie "beer share business." Nejaugi reikėjo skaitliuotojų pakildos minėti atskaitoj, kuomet tos pakildos beskaitytuojant ir atitaisyta? Atitaisyta klaida nėra klaida. Perskaityta ir patikrinta suma buvo \$488.77 ir ta pati suma buvo pagarsinta plačiai visuomenė; su ja sutinka ir pas T. g. Taigi mano ir paduota į laikraščius taip, kaip buvo teisybė, o ne kaip man—Petrolionui patinka, ar kritikai norėsi. Kas atsieina cinisko pasinaudojimo (?—Red.) tai renginas turį skirtumą nuo užbaigto darbo. "Lietuvos" 38 num. pasakya, kad tas buvo sutikta rengime, o ne po surengimo, kaip T. g. priveda "Lietuvos" 41 num. Kurie veikė, tie ir veikia ir užuojautą gerą turi nuo visų.

P-nas T. g. tiktytū būti direktorium veikiamame komiteje, jei jis savo tikrą pavardę po savo polemika būtų pasirašęs. Taigi kam slapstytis ir kodėl neužimti vietos, norint veikti? Vietos ir darbo yra gana visiems. (Mes iš savo pusės pasakytume šios polemikos vedėjams, kad jie abudu mums yra lygiai gerai: mes nei vieno jų neužtariam ir nei vieno jų nepasmerkiam; mes tik norime padėti jiedviem jų kiviršis išsirti. Ir čia turime pasakyti, kad jiedu abudu nėra be kaltės. Nebutų šitos polemikos, jei bent vienas jų nenorėtų jos. Taigi užbaikite ją ne tik šį sykį, bet ir visur, kur tik jums teks susidurti. Vėrciaus pasiduokite sau rankas ir dirbkite tautos darbą. Šiuo mi šita polemiką užbaigiame.—Red.)

F. M. Petrolionis.

IS RACINE, WIS.

Lietuvių Dienos reikalais. Čia yra sutarusios veikti išveno Lietuvos Dienoje 8 draugijos. Lietuvos Brolių D-ja, SLA. 100 kp., TMD. 121 kp., Moterų Razancevos D-ja, Sv. Kazimiero parapija, Sv. Kazimiero D-ja, SLRKA. kp., P. P. D. U.—Neprisidėjo tik LSS. kuopa ir A. L. L. D.

Komiteje yra šitie asmenys: pirm. J. A. Baukus, jo padėjėju M. Kasparaitis, rast. J. Margis ir V. Sakalas, kasin. J. Kešminas, kasos glob. kun. V. Slavenas ir Ona Došenė, presos komisijoj, kun. V. Slavenas, F. Raževičia ir M. Zukauskaitė.

Komitetas laiko savo susirinkimus kas sėdėda Sv. Kazimiero parapijos svetainėje. Jei kas dar nėra prisidėjęs prie šito darbo, o norėtų, prisidėti, tegul ateina į komitetą susirinkimus, nieliai bus priimti.

Racinečiai tikisi atliksią savo uždavinį kuogeriausiai, Komiteto yra nutarta parsitraukti iš Cent. Komiteto 100 dežūčių, 100 raštų, 10,000 kortelių (tags). Jau turime 48 rinkikus; rinkime viuris, kur tik žmonių yra. Eisme per daktarus, advokatus, aldermanus ir šiaip miesto valdininkus, biznierių bei šiaip žmones. Nutarta parsitraukti iš Cent. Kom. tam tikrų laiškų su atsisaukimais, ir čekių, ant kurių bus parašoma aukotojo auka.

Spal. 29 d. bus visų draugijų susirinkimas Winters svetainėje 412 6th St. Šitame susirinkime d. TMD. 18 kp. turėjo savo susirinkimą.

kalbės lietuvių kalbėtojai ir miestoj majoras p. T. W. Theisen. Pasirupinkime visi ateiti į šitas prakalbas.

J. A. Baukus, pirm.

IS LAWRENCE, MASS.

Katalikų ir tautininkų bendras veikimas. Dažnai tenka girdėti kalbant apie tai, kokia bus Lietuvos ateitis po kare. Čia keliolika lietuvių uoliai darbuojasi, rengdami prakalbas balius, kad tuomi surinkus kuodangiausia aukų nukentėjusiems nuo karės. Ir ko gi vertas būtų lietuvių, ar lietuvių, jei tuo nesiupintų.

Viena tik klutis pas mus yra tame, kad nėra kam mus suvesti į krūvą, ypatingai jaunimą, kuriam netrukta gabumų ir pajėgų veikti visuomenės darbą.

Nuo pat europinės karės pradžios čia susitvėrė vietos draugijų gelbėjimo fondas; prie šito darbo, tarytum, reikėjo prisidėti visiems lietuviams, buvo kviešti prie jo ir vietos socialistai, bet jie neprisidėjo.

Kad jie neprisidėjo, tai dar tas būtų nieko, bet jie kiek galėdami kenkė tam darbui savo vasarnamiais. Čia yra vienas senas vaikukas A. R., kurį mažai kas žino, ir kuris pats nieko nežino, bet jis nebūtų dalykų prirašo "Keleivį", "Laisvę", "Kovoj" ir "Naujienose", kurie klaidina visuomenę, bet jam tas atrodo svarbių socialistų darbu.

Bet paskutiniu laiku vietos lietuvių taip suėjo į vienybę, kad net malonu yra atsilankyti į jų susirinkimus. Ypatinai jie smagiai darbuojasi Lietuvos sėpmo reikaluose. Visi jie kaip vienos motinos vaikai kalbasi ir tariasi kaip čia daugiau aukų surinkus. Jau išsiųsta yra į Lietuvą \$1000, o ant rankų liko dar \$100.00.

Socialistai matydami šitą kitų sriovių vienybę, girdė, sako kodėl jie mus nepas. Tas paruošimas, jei jis teisingas, parodo socialistų susipratimą, kad ir vėliai pas juos ateis. Bet mes prašyti jų neturime jokio reikalo. Čia darbas yra visų; tegul visi sueina ir dirba jį.

J. Zukauskas.

IS TORONTO, ONT., CANADA.

Vis dar be žydų neapsieina. Lietuvos Sun D-ja spal. 7 d. parengė pasilinksminimo vakarą, balių. Žmonių prisirinko labai mažai. Priežastis to buvo balius rengėjų netaktiškumas. Esant ant vietos lietuviams muzikantams, jie be jokio reikalo nusisamdė žydus muzikantus; šis numanėms lietuviams, žinoma, nepatiko ir jie nuo balius susilaukė. Del šito rengėjų žingsnio nukentė pati draugija.

Be to dar, tas labai keistai atrodė. Lietuviai muzikantai po vadovystę p. J. Butkaus jau keliolika metų kaip lietuviams patarnauja baliuose ir nebuvo toklo atsitikimo, kur jie nebūtų užganėdėję juos samdziusių. Jie visuomet atlieka savo darbą gerai, paima vis \$6, \$8, beveik tiek tik, kiek užpildėtos stygos atsieina ir groja kuotrupiais protarpiais. Žydai gi paima po \$15 ar \$18 už balių, grojį lietuviams nepatinkamus šokių ir ilgais protarpiais, be to dar ateina prašiusieji muzikantai. Tė, kurie ateina į balių pasiokę, užtenka jiems vieno tokio vakaro žydų muzikos ir daugiausia jie jos nenori.

Taigi patarčiau Liet. Sun. D-jai ir visiems jos nariams atkreipti savo dėmesį į tai; tegul jie parengia balius taip, kad publika būtų užganėdinta, o tasyk ir pačiai draugijai bus sveikiau. Tegul draugija pati aptaria, kokią muziką paimti, o neaveda to darbo komitetui ar sekretoriui, kuris gvendamas tarpe žydų, arba turėdamas piktumą ant Jono ar Baltraius, ant keršto paima ne tuos muzikantus, kurie publika užganėdintų, bet tuos, kurie jami patinka.

Taigi aš patarčiau nariams ateinančiame susirinkime netyletti, bet šitą dalyką apsvastyti ir su Tautiškais Muzikantais susitakyti. Tasyk užganėdinimas bus iš visų pusių.

Mylis Tautą.

IS SO. OMAHA, NEB.

TMD. susirinkimas. Spalio 8 d. TMD. 18 kp. turėjo savo susirinkimą.

rinkimą. Pirmiausiai buvo išskaitytas d-ro A. Zimonto straipsnis užvardintas, "Pradedant darbuoto sezoną." Iškeltieji straipsnyje klausimai atidėta apsvastyti po Lietuvos Dienai. Po to išdalinta nariams knygos, kuriomis nariai labai gerėjosi.

Toliaus perskaityta laiškas nuo Cent. Kom. Lietuvos Dienos reikalui; laiške kuopa kviečiama prisidėti su savo auka. Nariai išklause laiško paskyrę aukų Lietuvos Dienai \$10.00.

Šitame susirinkime nutarta laikyti kuopos susirinkimai kas mėnesis. Tikimės, kad TMD. 18 kp. bus jautri ir nuo Lietuvos reikalų neatsisakis. Labai malonu yra kuomet pas mus yra vienybė.

Ona Žalpienė, TMD. kp. rast.

IS BENTLEYVILLE, PA.

Lietuvių Dienos reikalais. Smagu yra pranešti apie mūsų kampelį, kad visi, kiek mus yra partijas atmetę į šalį, stojame prie bendro darbo. Spal. 15 d. Lietuvos svietinėje įvyko visų lietuvių susirinkimas pusiau trečią val. po pietų. P. Gramas atidarė susirinkimą, o kun. J. Misius trumpai papasakojo apie Lietuvos Dieną. Atėjau prie klausimo, ar mes visi išvieno galėsime bendrai dirbti, pasirodė, kad visi sutinka ir nori darbuotis toje dienoje. Taigi iki šios išrinktas komitetas išsekančių žmonių: kun. J. Misias, Mot. Gramo, Ant. Stankevičius, Juozas Kalinauskas, Sim. Vaznelio ir J. Kizio. Beto tapo išrinkta 6 poros rinkikų. Nutarta pasirupinti gauti rinkikų daugiausia šioms vietoms: Bentleyville, Ellsworth, Cokesburg ir Mariana, Pa.

Labai yra smagu, kad mes, lietuvių, nors viena, kartą galėsime visi išvieno dirbti naudingą darbą, nepažinodami jokių partijų; bet dar būtų smagus, jei mes visuomet muktume atmeti partijas, kuomet mūsų visų labas to reikalauja.

J. Kizis

IS AMSTERDAM, N. Y.

Nelaimingas Atsitikimas. Spalio 19 d., anksti iš ryto skubino į darbą Ona Kanaporikė. Reikėjo jai, einant į dirbtuvę, pereiti skersai geležinkelio ir gatvės kario rėlių. Puseitnai toli artinai prekinis traukinys. Ryšas buvo paltas miglotas. Ona skubino prie darbo. Prekinis traukinys ilgai: kol pereis—ir susalsi ir dar darban susivelinsi. Ona manė, kad perbėgs skersai pirmą, negu traukinys užės. Šoko bėgti...

Apsiriko vargšė... Iš traukinio išstruko, bet gatvėkaris jų sugriebė ir sulaužė kairiąją ranką ir kairiąją koją. Padaryta operacija. Prisiejo atpjauti ir ranką ir koją, ir tai menka yra vilkietis, kad pagygy.

Tai yra liudnas ir baisus perspėjimas mūsų žmonėms, kad panašiuose atsitikimuose nedrįstų rizikuoti ir per geležinkelį skersai bėgti. Minėtoji vietoja jau buvo keletas panašių atsitikimų. Reiks pasirupinti, kad priversti kompaniją pastatyti skersai kelią viršum iškeletą tiltą.

II.

IS POINESDALE, MICH.

Visi laikraščiai turi būti pažymėti autoriaus parašu ir adresu. Pasirašantieji pradedami turi paduoti, redaktorius žina, ir savo tikrąjį vardą.

Redaktorius pasilieka sau teisę atsiųsti visus laikraščius trumpinti ir taisyti.

Netinkamas laikraščio rankraštis Redakcijai, pareikalaui, grąžina autorius atgal po išsiuntimo.

Reikia visada rašyti plunksna ir tik ant vienos popiero pusės, paliekant plačius tarpus tarp eilučių.

Apžvalga.

PASKUTINIS ŠAUKIMAS. Šitas yra paskutinis prie jūsų, broliai, atsisaukimas. Daugiau jau mes neturime progos jus prie Lietuvos Dienos kviešti. Kuomet kitas "Lietuvos" numeris išeis, jau bus po Lietuvos Dienos.

Lietuviai, amerikiečiai! Atminkite, kad tą dieną tėvynė Lietuva turės atkreipusi savo akis į jus.

Drebėdama, alpama, pusiau skęstama karės jūre, ji ištiesusi ranką, laukia—ar primesime si ranką, laukia—ar primesime si ranką, amerikiečiai, gelbėjimosi diržą, kuris ją išgelbės? Ar priimsime tą dieną užtektinai aukų, kad dvasią prie kūno ji dar galėtų palaikyti?

Stok darban, amerikiet! Vyrų į vyrą, petys į petį!

Pats aukauk tą dieną ant tėvynės aukuro ir nuo kitų aukas rink!

Dirbk išsiųsęs, o darbo vaisiai bus geri!

Kiek sumes mūsų Draugijos? Šiame "Lietuvos" numeryje garsiname kruvą lietuviškų draugijų, kurios paskyrė iš savo išdo aukų "Lietuvių Dienai".

Tai yra draugystės tik iš kelių miestų. Čia paskelbtos draugystės—tai vos apie vieną šimtą dalis visų Amerikos draugysčių. O vienok jos jau sumetė, kaip matome, arti pusantro tukstančio doliarų...

Tai kiek gali sumesti visos Amerikos draugystės?

Jeigu kiekviena draugija prisidės prie šio darbo, kaip tikrai pridėra lietuviškos draugystės, tai galima drąsiai pasakyti, kad Amerikos draugystės gali sudėti badaujančią Lietuvai pilną šimtą tukstančių doliarų.

Ar nebūtų tai graž? Ar nebūtų Lietuva dėkinga už tai Amerikos draugijoms?

Skaitytojai! Tu esi kokios nors draugijos nariu. Pasidarbuk, padaryk įnešimą, paaiskink, apie tai. Mūsų žmonės yra geri žmonės, jeigu tik kas jiems gerai reikala išaiškina. Mes žinome net tokias draugijas, kurios iš pradžių atsisakė, nes reikalo gerai nesuprato. Kada joms paaiškino išnaudo, tai su noru atmainė savo pirmą nutarimą ir paskyrė auką.

Jeigu nesusipėjo kuri draugystė prieš "Lietuvių Dieną", tai pakelk šitą klaviną išnaudo tuojau pirmame susirinkime.

Tegul Amerikos draugijos nepadaros sau sarmatos! Pasidarbukit vyrai! Tėvynė bus jums užtai dėkinga!

Ju negali niekas pralenkti. Mes jau ne sykį turėjome progą, paminti apie lietuvių mažos Lietuvos kolonijos iš Amsterdam, N. Y. Ir vėl turime porą žodžių apie juos tarti.

Šiame numeryje skaitytojai ras, kad keturios Amsterdam draugijos paaukavo "Lietuvių Dienai" penkis šimtus doliarų. Nei viena draugija neaukavo mažiau šimto doliarų. Mes gerai pažįstame Amsterdamą, ju lietuvių ir jų draugias. Uždarbiai tenai toli gražu nedidžiausi ir pačių lietuvių nedidžiausi. O vienok amsterdamiečiai, sulg savo skaitlius, sykis į sykį sumušo visas kitas lietuvių kolonijas. Vos porą mėnesių atgal jie išsiuntė (jau ne pirmu sykį) stambių aukų Lietuvon, ir dabar vėl jų draugijos pasirodo su gausia auka.

Mažai yra tarp jų ginčų, mažai visokių kalbų, bet daug darbų ir stambių darbų. Lietuva tikrai gali pasididžiuoti tokiais savo sūnais ir dukterimis.

Ne taip reik, vyrai! Porą laikraščių patėmėjimais iš įvairių vietų korespondencijas, kuriose maždaug taip rašoma:

"Mūsų miestelyje draugystės turėjo susirinkimą ir nutarė, kad iš kiekvienos draugystės būtų po penkis narius rinkti aukų Lietuvos Dienoje."

Iš to, vyrai, niekas neišeis! Reik suprasti, kad ne po kelis, ne po keliolika, bet po kelis šimtus rinkikų reik pastatyti ir mažose miesteliuose. Keletas, ar keliolika rinkikų, kad ir geriausių laimikų turėtų, nedaug tegali sukollektuoti. Reik pasirūpinti, kad jūsų mieste nei vieno gyventojų neliktų tą dieną be "tags'o" ant krutinės—kiekvienam turi būti užsegta ženklelis, nuo kiekvieno galima gauti šio kiau-tokia auka.

Kad tą padaryti, reik kuoduogiausiais rinkikų gatvėse tą dieną pastatyti.

Nepamirškite vieno dalyko, butent, kad jūs negalite pastatyti per daug rinkikų—to nesibijokite ir darbuokitės taip, kad nuo rinkikų visos gatvės, visi kampai nirsėtų.

Apie SLA. Susivienijimas Lietuvos Amerikoje, jo geras dabartinis stovis ir šaunūs buojimas daugeliui pavyduolių neduoda miego. Anais metais nepasisekė jį "suskaityti į penkiolika dalių", nepasisekė taipgi tos pačios rūšies geradėjams sutverti naujus susivienijimus nei Fanadoje, nei Argentinoje. Dabar pradėdama žūrėti jau apie tvėrimą naujo susivienijimo pačioje Suv. Valstijoje.

Štai vienas socialistų laikraštis, visą laiką pasizymėjusis savo užpuldinėjimais ant SLA., dabar šitaip išvadžioja:

"Dabar prieš mus [socialistus] stovi dilemma: Jeigu tvirt naują susivienijimą, tai tvirt ir tvirt urmu, didžiausiu entuziazmu; Jeigu likties sename SLA., tai jau ne šauniai, bet taip pajudint žemę, kad viso labo tik mokytojų strimagalvius nusiristų į Prienų jor-marką."

Tas primena aną plačiai žinomą pasakėlę: Vieną gražią dieną degloji aržuolo šaknis su inirtimu kniso, o kuomet sėdintis ant šakos varnas patėmijo jai: "Ką gi tu darai, juk aržuolas nuo to nudžiūsi,"—ji atsakė: "Kas man galvon—bile tik giliu man butų!"

Taip ir mūsų nekurie neišmanėliai mėgina knisinti SLA. šaknis, savo aklybė nematydami to, kad tuomi jie lietuviams ne gera, bet tik blogą stengiasi padaryti.

Mato doliaro galybę. Neseniai atvykęs Amerikon p. V. Kaspukas, vienas iš stambiausių lietuvių socialistų lyderių ir iki šiolie laikomas vienu iš idealiausių lietuvių socialistų, blogą įspūdį Amerikoje gavo. Anot "Laisvės" pranešimo, savo draugas Škotijoje jis parašė apie Amerikos Lietuvius socialistus laiską, kuriame tarp kitko, jis juos sekanti charakterizuoja:

"Tikrai, dokeris čia vlespatauja, dargi socialistų organizacijose ir socialistų laikraščio redaktorijose. To užsidegimo, to karščio ir atsidavimo darbininkų reikalams, idėjos taravimui, koki mes matome Europoje, ypatingai Lietuvoje ir Rusijoje, čia nerast. Dang teko man sutikti senųjų pasjastamų ir draugų, kurie kadale, Lietuvoje, tokie karšti buvo, dabar jie "urim-tėjo", "proto įgijo"—Amerikos dokerio proto!"

Ne vienas, atvykęs Amerikon, panašiai kalbėjo, bet čia pagyvenę, greitai persimainė. Liko tik senieji sodžiai ir šauksmai, darbai gi visai kitoki išeina. Kad Amerikos malūnas nesumaltų ir p. Kaspuko.

VISI LIETUVIAI AUKAUKIT "LIETUVIŲ DIENOJE."

KOMITETŲ ATYDAL

Visų komitetų iš visų miestų ir miestelių prašome tuojau mums pranešti, kiek bus "Lietuvių Dienoje" surinkta aukų jų mieste. Taipgi ir vardą to, kas pas juos surinko daugiausiai aukų.

VELIAUSIOS KARĖS ŽINIOS. Francuzai ties Verdunu atėmė nuo Vokiečių fortą Douamont ir aplinkines pozicijas; prie to užgriebė nelai-vėn 3,500 vokiečių. Ką vokiečiai ėmė nuo francuzų per kelis mėnesius, tą francuzai atsiėmė į vieną dieną.

Prie 'Lietuvių Dienos'

Lapk. 1 d. 1916 METU

Šiame skyriuje telpa visos žinios apie tai, kaip Amerikos lietuviai rengiasi prie "Lietuvių Dienos". Praneškite, ką jūs tam tikslui darote!

(Telegramas)

Wilkes-Barre, Pa., Spalio 21 d.—Aukos plaukia į Centrą iš visų pusių. "Lietuvių Dienoje" Centras priimdinės aukas savo adresu. Pagarsinkite tai anglių laikraščiuose. Vietos komitetai telegramomis praneš Centrai, kiek aukų suinkta "Lietuvių Dienoje."

CENTRO KOMITETAS.

(Telegramas)

Wilkes-Barre, Pa., Spalio 22 d.—Suringimui Lietuvos Dienos užsiregistravo 208 komitetai. Pittstone, Pa., Lietuvos Dievai jau surinkta \$400.00. Gauta pirmos aukos nuo katalikų kunigų: E. T. Byrne iš Reading, Pa. E. Franch iš Erie, Pa. ir P. S. Camming iš Edgewood, R. I. Po 25 d. spalio vietos komitetai privalo kreiptis Centran tik telegramomis.

CENTRO KOMITETAS.

(Telegramas)

Wilkes-Barre, Pa., Spalio 24 d.—Apskritai visur organizuojasi prie Lietuvos Dienos smarkiai. Pensylvanijos gubernatorius išleido proklamaciją apie Lietuvos Dieną. San Francisco, Cal., lietuviai gauna rusų konsulo ir žymių amerikų pagalbą. Mažo miestelio Naugatuck, Conn., draugystės paaukavo \$150.00 Lietuvos Dienai.

Dezūtes, raščiai ir tagai jau siuntinėjama. Kas juos užsėkė, bet dar nėra gavęs, tegul telegrafuoja delei dėžučių pas R. Karužą, 2810 Richmond St., Philadelphia, Pa., o delei tagų ir raščius pas V. Račkauską, 307 W. 30th St., New York, N. Y.

AMERIKOS LIETUVIŲ CENTRO KOMITETAS.

LIETUVIŲ DIENA IR DRAUGIJOS.

Apart pirmiaus paskelbtų draugijų, dar sekančios draugijos paskyrė aukas iš savo išdo "Lietuvių Dienai".

1. Susivienijimo Brolių Lietuvos Dr-stė iš Chicago, Ill. paskyrė \$25.00
2. Sv. Kazimiero Dr-ja iš Amsterdam, N. Y. \$100.00
3. Piličių Kliubas, Amsterdam, N. Y. \$100.00
4. Sv. Jurgio Dr-ja, Amsterdam, N. Y. \$100.00
5. Lietuvos Bučernės Bendrovė, Amsterdam, N. Y. \$300.00
6. Lietuvos Sunų Dr-ja, Waterbury, Conn. \$100.00
7. L. U. N. P. Kliubas, Waterbury, Conn. \$50.00
8. Liet. U. Kliubas, Waterbury, Conn. \$50.00
9. Chicagos West Side Dr-jų Organizacija, Chicago, Ill. \$500.00
10. Sv. Jurgio dr-stė, Scranton, Pa. \$5.00
11. North Scranton neprig. Kliubas \$5.00
12. Apveizdos Dievo par. \$5.00
13. Joachimio Lelevelio dr-stė \$5.00
14. Vakarų Liet. Kliubas \$5.00
15. Sv. Pranciškaus dr-stė \$5.00
16. Sv. Vincento Bl. dr-stė \$5.00
17. S. L. R. K. A.: 30-ta kuopa \$5.00
18. D. L. K. Vytauto dr-stė \$5.00
19. Sv. Cecilijos Choras \$5.00
20. A. L. R. K. Moterų Sąjunga \$5.00
21. S. L. R. K. A.: 155-ta kuopa \$5.00
22. SLA. 30-ta kuopa \$5.00
23. D. L. K. Gedimino Dr-ja \$5.00
24. Sv. Stepono Dr-ja \$5.00
25. Sv. Antano Dr-ja \$5.00
26. Ukėsų Kliubas, Thorp, Pa. \$5.00
27. Lietuvos Sunų Dr-stė \$5.00
28. Draugystės iš Naugatuck, Conn. \$150.00

Kas daugiau?

Pranas Starinskas

KUR IR KAIP LIETUVIAI RENGIA 'LIETUVIŲ DIENĄ'

CLEVELAND, OHIO. Anglių laikraštis Cleveland Plain Dealer talpina ilgoką straipsnį apie lietuvių rengimąsi prie "Lietuvių Dienos." Apart kitko, pranešama, kad Clevelandiečiai pritraukė prie darbo įvairias svetimatūčių organizacijas, kaip V. W. C. A. ir Y. M. C. A.:—Clevelando biznierių, kurių esama apie 1,500, žadama užtaukuoti tam tikrais laiškais. Rūpinamasi išgauti leidimas kolektovi dirbtuvėse. Visas miestas yra padalintas į distrikus, o kiekvienas distrikas išdalintas į 10 sekcijų; kiekvienoje sekcijoje darbas eis po priežiūra tam tikro "kapitono", kuris prižiūrės nuo 15 iki 20 porų rinkikų. Žadama turėti apie 600 rinkikų. Vyriausia kvatiera bus "Dirvos" redakcijos ofisuose.

BELOIT, WIS. Mūsų lietuviai buvo šiek-tiek susivienėję, bet 15 d. spalio 175-ta SLA. kuopa sušaukė susirinkimą Lietuvos Apšvietos Klubu svetainė. Čia išrinkta "Lietuvos Dienos" komitetas, kuri antritojus jau pradėjo darbuotis. Beiloito komitetas žada apeiti taipgi ir linkinius miestelius: Janesville, Delevan, Derion, Clinton, White Water, Water Town ir kt. Tai gi darbo pilna, reik tik diroti išsiųsūs.

P. Vaičiulaitis.

SO. MANCHESTER, CONN. Lietuvos čia nedaug—apie 250,—jie žada pastatyti suvis 30 rinkikų "Lietuvių Dienoje." Tiek žada pastatyti tik vieni katalikų. Je socialistais nesuitaikin-tai, jie net norėjo, kad jų rinkikams būtų apmokėta už tą dieną, su kuo katalikai nesutiko.

RACINE, WIS. Spalio 29 d. rengiama didelės prakalbos ir mitingas. Kalbės miesto majoras ir kiti kalbėtojai iš Chicago.

SO. CHICAGO, ILL. Turi jau apie 75 rinkikų, tarp jų keltą jėgų amerikonių, kurios žada visame kame Lietuvos dienai prigelti. P-as K. Kaspukas pagamino tam tikrus atsisaukimus, kurie bus rodomi So. Chicagos krutamų paveikslų teatrose. Smarkiai darbuojasi J. Trionis ir P. Šimaitis.

VALPARAISO, IND. Lietuvos moksleiviai smarkiai rengiasi prie Lietuvos Dienos, išskyrus keltą "bull-mooserių", kurie neturi rankos prie pridėti. Su-tverta, komitetas, kuris pasidarbavo tarp Valparaiso Universite-to moksleivių ir pačiam miestely.

ATLASBURG, PA. Susitvėre komitetas iš sekančių ypatų: I. Plackaitis, A. Koveckis ir S. Situkis, kurie žada smarkiai pasidarbuoti.

BLOC HINGTON, ILL. P-as J. Prušinskas, vienatinis lietuvis šiame mieste, smarkiai darbuojasi si tarp Amerikonų, Y. M. C. A. prizadėjo visame kame pagelti.

PORT WASHINGTON, WIS. Susitvėre komitetas iš sekančių ypatų: S. Samaliošis, B. Trinka, P. A. drejauskis, S. Jankunas, J. Jakubauskis ir Konstantinas Jelinikas.

ENGLEWOOD, ILL. Jau turi per 60 rinkikų, žada dar daugiau turėti. Valdyba susideda iš sekančių ypatų: J. Salio-nis, B. Janulis ir J. Baukus. Darbuojasi visi su dideliu užsidegi mu.

NORTH LOUP, NEB. Antanas Gudman žada pasidarbuoti tarp amerikonių, nes čia lietuvių beveik nėra.

CENTRALIA, ILL. Sutvėre komiteta, į kurį įėjo: S. Petrikas, J. Kundrotas ir S. Činski.

HUMPHREY, NEB. "Mes, esame čia tarp Amerikonų tik viena lietuviška šeima, bet no-

retume pasidarbuoti ir pašvęsti tą dieną savo viengėnių pagelbėjimui. Rinksimės aukas, prisijuskie de dėžučių, raščius ir t. t."

F. Baranauskienė.

BENTON, ILL.—Susitvėre komitetas, į kurį įėjo šie asme-nis: Kun. S. J. Kolesinskis, A. Bernatavičia, Marijona Pakar-klintė, A. Adomavičius, Ant. Budginas, P. Mitziavičia.

Prisiųskite 50 dėžučių, 1000 tagų ir t. t."

J. A. Blažys.

BRIGHTON PARK, ILL.—Visos vietinės draugystės nutarė darbuotis ir sutvėre komiteta pėreitą subatą. Čia reik pažymėti, kad tik viena (dar neva tautiška, bet sucilikejusi) Keistučio draugystė pradėjo kelti didelį lermą, nenorėdama prie vienybės prieleisti. Tulas Gustaitis ypatingai didelį lermą kėlė ir visą darbą mėgino suardyti.

Visos draugystės, tame skaitlinje ir keletas tos Keistučio draugystės narių išėjo į kitą svetainę ir sutvėre komiteta. Atsikraūstus nuo ardytojų iš Keistučio draugystės (kuriai reikėtų vadinti ne Keistučio, bet "Keista" draugyste), žmonės tuojaus pradėjo šauniai darbuotis ir jau ant-rytojaus nekurie nariai turėjo po keliolika rinkikų prikalbė. Darbas ir toliaus smarkiai eina.

A. N.

CHICAGO, ILL.—P-as C. Kaspukas, anadien užėjęs į State Bank of Chicago, perstatė Lietuvos Dienos reikalus. Pasekmė to pasikalbėjimo buvo tokia, kad bankas prizadėjo prigelti delei "Lietuvių Dienos" ir paskyrė nuo savęs \$100.00 aukų.

P-as Kaspukas padarė smagų žygį linkų laimėjimo Yčo—Žilinsko dovanos.

ATHOL, MASS.—Čia turį jau per 60 kolektojų rinkimui aukų Lietuvos Dienoj. Atoličiai nutarė įtraukti darban viešiasis mokyklas ir svetimatūčius kunigus.

NASHUA, N. H.—Susitvėre-sis Lietuvos Dienos komitetas gražiai darbuojasi; ypač šauniai dirba vietinis klebonas kun. L. Tyla.

KANSAS CITY, KAN.—Apart rinkimo aukų, čia dar nutarta surengti vakarą su programa, kuriame dalyvaus ir žymesni svetimatūčiai iš miesto valdybos.

SO. BOSTON, MASS.—Siu-vėjai lietuviai nutarė Lietuvos Dienoje nedirbti, o tą dieną paaukauti pasidarbavimui aukų rin-

kime. Visi sykiu, be jokių par-tijų dirba išsiųsūs.

SCRANTON, PA.—Lietuvių Dienos" reikalai puikiai eina. Rinkėjų iki spalio 25 d. buvo jau apie 300. Spalio 29 d. bus mil-žiniškas "mass-mitingas" Town Hall svetainėje, ketina kalbėti p. Yčas ir kun. Žilinskas; susirinki-mą žadėjo vesti augščiausias tei-sėjas Edvards. Draugystės au-kanja iš savo išdų.

R.

SO. BOSTON MASS.—Su-tvėrtas komitetas tarp amerikonių, į kurį įėjo sekan tieji nariai: mie-sto majoras J. M. Curley, Hon. J. A. Maynard, prezidentas Fi-delity Trust Co. J. G. Ferguson, gubernatorius S. Mc Call, post-masteris W. F. Murray, Uosto kolektoorius E. Billings, Jo Emi-nencija kardinolas O'Connell, ex-gubernatorius D. I. Walsh, ex-gubernatorius E. N. Foss, ex-ma-joras J. F. Fitzgerald ir kongres-manas J. A. Gallivan. Apie tai pranešama ir anglių laikraščiuose.

K. J.

Margumynai.

SERBIJOS IŠMIRIMAS.

"Freie Jugend" paduoda iš-trauką iš įdomaus straipsnio, ra-šyto serbo socialisto Kaclerovi-čio; straipsnis buvo atspaus-tas rumunų mėnraštyje "Konvabiri Sociale." Nuo to laiko, kaip karė prasidėjo, Serbija iš savo keturių milijonų gyventojų skaičiaus nu-žėdė apie vieną milijoną žmo-nių. Vaikai jaunesni kaip vie-nuolikos metų yra retu atsitiki-mu, jie išmirė kuone visi. Alba-nijoj ir Juodkalnijoje nuo bado, šaltio ir ligų išmirė apie 30,000 vaikų. Geresnieji elementai iš-naikinti. Jaunuomonės likučiai įeina į skaitlį sudemoralizuotos kariaunos iš 100,000 žmonių, esančių ant Korfu salos.

GLADSTON'AS APIE ALKO-HOLĮ.

Apie alkoholio blėdingumą yra prirašyta daug toms knygų. Nė-ra reikalo jų visų skaityti tam, kas pamena trumpą lekciją di-džiojo angliu politiko-veikėjo W. E. Gladstono.

Štai ką jis manė apie alkoholį: **Girtuokliai vima:** Išveja lauk protą. Nuskandina atmintį. Pagadina grožybę. Sumazina stiprumą. Dėgina kūną. **Girtybė:** Yra ragana pajautimams. Velniais dušiai. Vagis kišeniui. Ubago draugas. Žmonos neprietelius. Vaikams nelaimė. Ji padaro iš žmogaus gyvulį ir suvažudį.

Lietuva papludusi kraujuose. Ji laukia mūsų greitos pagelbos!

Artinasi svarbi diena—1-mo lapkričio diena,—kurį Suv. Valstijų prezidentas Wilsonas paskyrė aukoms rinkti po visą Ameriką nelaimingai Lietuvai.

Broliai ir seseris! Šita diena—tai kvotimai iš mūsų pilietybės, mūsų žmoniškų priderysčių ir mu-sų tautinio susipratimo. Tai bus—LIETUVIŲ DIE-NA. Ta diena parodys visam pasauliui, kiek mes esame pribrendę, kaip žmonės, kaip piliečiai ir kaip lietuviai.

Taigi, broliai ir seseris, ruoškimės prie Lietuvos Dienos! Gelbkime savo nelaimingus viengėnius ir nepadarykime sau sarmatos prieš svetintaučius!

Visi komitetai ir draugystės Chicagos apeliinke-se ir miestuose į vakarus nuo Chicagos turi kuogrei-čiausiai atsisaukti žemiaus paduotu antrašu iš kur Lietuvos Dienai gaus dėžutes, raščius ir kitus rei-kalingus daiktus dykai.

Visi susivieniję, gelbkime Lietuvą!

Chicago Lithuanian Relief Committee
% C. Kaspukas,
3246 So. Halsted St.,
CHICAGO, ILL.
Telephone: Drover 3514.

Iš Yčo-Žilinsko Prakalbų.

(Tąsa)

Anais laikais—tesė toliaus kalbėtojas—žmonės pasakodavo, kad Lietuvoje pavasarij bėdas būdavo. Javai neapėję užderėdavo ir per žiemą maisto neužtekdavo. Didelė bėda, Dievo, sako, nusiųsta nelaimė būdavo... O dabar? Dabar du metu—ne vienos metų, bet du metu,—nieko nėra: gyvulių nėra, javų nėra, pašaro nėra, nieko nėra... Vienam dideliame ūkyje, kurį dvaru galėtum pavadinti, iš visų gyvulių tik viena kiaulė liko... Tai kaip pragyvensi du metu?...

Pernai dar buvo likę šiek tiek javų ant laukų, o šiuosmet ir to nėra, nes sėti negalima buvo: nei sėklos, nei arkliai, nei padary, nebuvo, nei kam laukus dirbti neliko. Vargai dideli...

Kaip nuo bado ginasi.

Kaipgi žmonės nuo šito bado ginasi?

Kas turi šiek tiek pinigų, tai jais ir ginasi. Man atvykus Lietuvon, radau žmonių, kurie po septyniastūnias traukėjas mylias atvažiavo miestelin maišeli rūgį nusipirkti. Su asaromis maldavo, kad jiems nors maišelį parduotų: vaikai, sako, pusbdžiai, o namie nei supelėjusios plutukės nėra likę. To ūkininko dar turėta šiek tiek javų, bet parduot nenorėjo. Nežinia kaip atsieis, netrukus gal pačiam prišieis badauti, tai kaip parduosi?

Tai buvo pernai,—pamiršk! Pernai, kuomet dar javų buvo užsilikę. Na, o gi šiuosmet, dar,—žmonės, žmonės, tik pamiršk, kas šiuosmet tenai yra, kuomet javų pritruko ir kainos ant visko pakilo?...

Druska—geriausia dovana.

Druskos visai nėra daugely vietų. Vaziuodamas Lietuvon, užsukau pas savo gimines. Buva šio to pirkęs jiems „lauktuvių“ atvežti. Atvažiavoju. Padalinan šį-tą. Pažiūrėjo, padėkavojo... ir vienu balsu, lyg susitarę, sako: „Ar druskos lauktuvioms neparvežei?“

Be druskos nei ta duona su vandeniu per gerklę nepereina. Žinote patį,—kad ir viralas be druskos valgyti, tai vis viena, kaip žolę žestum. Bet šios-tos viralas tai retas „piknykas“: žmonės sausą duoną krenta, vandeniu nžgerdami—gerai, jeigu ir tos būtų... O čia, Amerikoje, pasakoja—vargo, girdi, nėra!...

Po to kalbėtojas nurodė amerikiečių apsilėidimą, didžiai apgailėstaudamas, kad jie daugias rupinasi savo partijų ginčais, negu Tėvynės šelpimui.

Jeigu, sako, nenorite aukoti į visokius fondus, jeigu neužjaučiate vargani visos Lietuvos, jeigu nenorite ištiesti rankos su pagalba visiems savo vienuoliams, savo gimines, tėvus, brolius, kuriuos tenai Lietuvoj palikote.

Lindų žodžių teko išgirsti, karčių asarų man teko pamatyti buvant Lietuvoje. Ateina motina, ar senas tėvukas. „Turin, sako, sunų—dukterį—brolių Amerikoje. Žmonės pasakoja ir gazietaise rašė, kad Amerikoje labai gerai darbai eina, daug pinigų uždirba, bet nuo mūsų Antanėlio, ar Petruko nei žodelio, nei kapeikėlės negauname. Pamiršo, turbūt, kas nelaimingas, apmirstų...“

Gelbėkit nors savuosius!

Tai gi broliai, amerikiečiai, šelpkit nors savuosius: siųskite nors saviškianis, savo giminėms pinigų. Nusiųsti galima ir jie—jeigu dar yra gyvi iki šiam laikui išlikę—tuos pinigus gaus, tikrai gaus; neapuls jie. O jeigu jų giminės būtų išbėgę iš savo namų, numirę, ar jų surasti nebūtų galima, tai jų pinigai grįš atgal. Bet nelaukit, nesiųskit tuščių laišku. Siųskit drauge ir pinigų savo locniems giminėms! Apie tai, kaip siųsti, kokiais keliais tie pinigai gali tikrai nueiti

ir nepažinti, jau daug sykių rašė jūsų laikraščiai ir kalbėjo jį su kalbėtojai. Tai ko jūs laukiat? Ar laukiate, kol ateis žinia, kad jūsų tėveliai, jūsų seseris ir broliai, jūsų žmonos su vaikeliais jau po šalta vėlena ilsis? Ar to jūs laukiate, kad galėtumėte tada siųsti pinigų ant jų kapo paminklą pastatyti? Aš nematau. Aš netikiu, kad jūs to norėtumėte, kad jūs to lauktumėte...
Prakalbai užsiėmę, rodyta paveikslai, kurių svečiai su savim atsivežė. Daugelį jų pavėsių p. Yčas, keliaudamas karės frontuose pats nutraukė. Ypatingai daug paveikslų iš pabėgėlių gyvenimo: frankiai su pabėgėliais, pasimetusi ir su raukiotų pakeliuose mažiųjų vaikų burlai, šermenys mirusių keilione—vis tai liudni paveikslai; paveikslai, kurie parodo mūsų nelaimingos tautos kančias.

Kita paveikslų serija atvaizdina Lietuvių Draugijos ir Centralinio Lietuvių Komiteto veikimą: kaip jis pabėgėlius globia, kaip jais rūpinasi, kaip pabėgėliai tvarkosi—daug paveikslų, kurie turės didelę istorinę vertę. Čia ratomė, Centralinio komiteto įsteigtus bendrabučius, amatų mokyklas, paprastas mokyklas, siuivyklas, dailystės, avalų, rubsiuystės, kalvystės dirbtuvėles—mokyklas, kuriose mūsų jaunimas ne tik amato pramoksta, bet pabėgėliai ir maistui užsidirba. Iš paveikslėlių matyti, kad vienoj mokykloj jauni vaikinai mokinasi, pavyzdžiui, net smuikų dirbti, kitas paveikslėlis parodo konvertų dirbtuvę, kur mergaitės ir bernaičiai, kaip paaiškino p. Yčas, milijonais konvertus išdirbinėja ir pūstinai, sakoma, uždirba. Yčo gimnazijos—bernaikių ir merginų... Šiuos paveikslus publika sukinka trūkmingiausių dėlių plovimu, išreikdama tuomių jų įsteigėjų savo karštą pritarimą.

Toliau eina vaikų prieglaudos, dar bendrabučiai, jaunimo gegužinės, komiteto įstaigos, Centralinio komiteto biurai. Nemažą įspūdį padaro ypatingai mažų našlaičiai, pasimetusių su tėvais, ar likusie be tėvų. Mažiečiai gražiai aprūpinti, švariai aprėdyti, ravalgydinti...
Kryžiečių Karės—niekis.
(Kitose savo prakalbose kun. Jonas Žilinskas, apart jau pirmiaus pamėintų dalykų, pridėdavo vis naujų pasakojimų. Čia mes juos ir paminėsime).
Budavo seniaus karės. Skaitome apie tai knygoje, istorijoje. Baisenybės... Kaip skaitai, tau budavo net plaukai piesta stoji. Bet aš jums, broliai, pasakysiu, kad tos visos buvusios karės—tai niekis prieš šią karę. Anų laikų karės—tai tik žaislas, „zobova“, sulyginus su tuom, kas darosi Europoj dabar.
Seniaus suėdavo abi pusės vienon kokion vieton, pasimušdavo dvi-tris dienas—ir po karės, ir žmonių-kareivių jeigu budavo du-tris šimtai tūkstančių, tai jau sakydavo, kad „didelė karė“.
Apie Kryžiuokius skaitome,—kaip jie Lietuvą teriodavo, mūsų kraštą degindavo. Skaitome, ir baisu darosi. Bet viskas tas—tai niekis. Tuomet vienas priešas Lietuvą naikindavo. Dabar gi du priešai eina ir abudu mūsų kraštą naikina. Ir ne bile koki priešai,—ne tūkstančiai, bet milijonai kareivių treplena Lietuvą krutinę, ne dvi-tris dienas, bet treti jau metai, kaip po ta našta mūsų tėvynė stena. Visa tai turint omenyje, nestebėtina, kad ji kenčia, vargsta... Stebėtina tas, kad ji lig-šiol, po tu kovojančių milžinių kojomis dar išliko gyva... Ir jis liks gyva... Tikėkite! Jeigu tik mes, lietuviai,—ypač Amerikos lietuviai,—nenuleisime rankų ir jai suniškai pagelbėsime.

Apie daromas Lietuvoje rekvizicijas, kalbėtojas maž-daug

šiaip pasakojo.
—Pasakojo man, tilžiškiai: siųsdavo vokiečių vyriausybė un-ter-oficerį ir prūsų lietuvį,—kad susikalbėti galėtų.

Vyriausybės prisakyta jiems „pirkiti“. Ateina jie pas ūkininką ir klausia: Ar turi arklį „parduoti“?—Ką rado, tą emė—pasara tą pgi išvežė.

Toki rekvizitorijų būriai pas- skyldo po visą Lietuvą. Už pa- imtus daiktus kartais kvitą duo- davo, o kartais ir to ne. Žmo- nės, kaip man pasakota, ant- kelių suklaupę, prašo: „Neimk paskutinės...“ Moteris, karvę ap- sikabinę—paskutinę jį vaikų pe- nėtoja—su asaromis šaukdavo: Neduosim, neleisim vestis... Tokiuose atsitikimuose vokiečiai išpriešij grąsindavo, kad šaus. Paskui, sako: „Reik atulti“—ir, numetus į šalį, gyvulį nusivesda- vo.

Valdžia neva padavadydavo, kad laike rekvizicijų paskutinę, neimty, kad žiurėty, kad ir žmo- nės kas likty. Bet padavadiji- mai padavadijimai, o rekvizicija rekvizicija tebedavo: tankiausiai ty padavadijimų nepildydavo. Daug tokių vietų yra, kur nei ža- sies, nei avies, nei kiaulės, nei jokio gyvulio nėra likę.

Dėlei Rašybos Klausimo.

Mokytojų Suvažiavimo, įvyku- sio Voroneže š. m. sausio 4 ir 5 d., išrinktoji Rašybos Komisija susirinko Petrapilyje sausio 20 d. Komisijos posėdžiuose, kurie bu- vo sausio 20, 21, 22, 23 ir 24 d., dalyvavo šie jos nariai: K. Bu- ga, A. Dubinskis, kun. J. Lau- kaitis, Bal. Masiulis, St. Nagin- skas, L. Noreika, L. Požėla, J. Statkevičius ir kun. J. Tumas. Dėl nesveikatos negalėjo atvykti Komisijos narys J. Jablonskis. Posėdžiuose, be R. Komisijos narių, dalyvavo Petrapilio lai- kraščių atstovai: „Naujosios Lie- tuvos“ J. Sondeckas ir „Lietuvių Balso“ L. Noreika (Raš. Kom. narys), atstovai: „Leidimo Ko- misijos prie Lietuvių Draugijos aukštųjų Maskvos mokyklų mo- kslieiviams šelpiti“ St. Nagin- skas, „Maskvos Mokytojų Sek- cijos prie Lietuvių Komiteto“ J. Statkevičius ir „Dvasios Reikalų Sekcijos prie Lietuvių Draugi- jos Centro Komiteto nukentėjusi- ems, dėl Karės šelpiti“ Kl. Ska- beika. K. Bugos, J. Jablonskio, J. Sondecko ir Kl. Skabeikos balsai buvo patariamai. J. Ja- blonskis, negalėdamas atvykti į posėdžius, igaliojo St. Nagin- ską pasakyti susirinkimui savo nuo- monę rašybos klausimu.

Raš. Komisija išrinko posė- džiams kun. J. Tumą pirminin- ku, St. Naginską ir Bal. Masiu- lį sekretoriais.
Komisija sprendė šiuos daly- kus:
I. Kokia tiri būti mūsų rašy- ba;
II. Kuriais principais einant lengviausia rašyti;
III. Brūkšnelių vartojimai;
IV. Žodžių kėlimas;

V. Svetimųjų žodžių rašymas;
VI. Kiti sumanymai.
Pat pradžioje buvo kalbama apie priežastį, dėl kurios Moky- tojų Suvažiavimas rado reikalin- gą išrinkti tam tikrą Rašybos Komisiją, ir apie Raš. Komisijos tikslą.

Kad ir turime vieną bendrą rašybą, bet dėl kai kurių dalykų vis dar besivyruojama. Dėl to vienos knygos rašoma vienaip, kitos—kitaip, neminint laikraš- čius, kurių rašybą dažnai buvo mainoma. Patįs svyrudami, kaip gi pagaliau vaikus moky- sime rašyti? Mokyklos reikalas lieptu mes liepia nustoti svy- ravus—patiekti vieną visiems ra- šybą. Dėl to Mokytojų Suva- žiavimas, turėdamas visa tai gal- voje, išrinko tam tikrą Komisi- ją ir pavedė jai nustatyti rašy- bą, kad ją būtų jau ir visi mo- kslu vadovėliai rašomi.

I.
Rašybą, Komisijos supratimu, nėra mokslas kalbos etimologi- jai ar tarmėms nagrinėti, ji tėra

Dabar vėl tie pradus. Rusai pirmiausiai emė. Sakydavo: „Ko jūs durni čia žinotės dar: ateis vokiečiai—viską jims...“ Paims, tai paims... Nėva-lietuviui leng- viau nuo to, kad arba vienas, ar- ba kitas paims...“

Ir teisybė. Vokiečiai, užėję, neapleido nei vienos grintelės, nei vieno ūkio. Jiems perėjus, avizų, kviečių—nei grudo neliko. Čia teisybė liepia pasakyti, kad ne tik nuo kareivijos žmonės kentėjo. Jie daug nukentėjo ir nuo plėšikų. Susirinko banda to- kių padaužų, persirėdo „prusais“ ir traukia per apielinkes, žmones kankindami. Toki yra aršėni ir už neprietelių, nors tarpe jų dau- giausiai saviškių, lietuvių, buda- vų. Gaudydavo juos valdžia ir, sugavus, sunkiai baudavo tuos „žmonių vilkus“.

Kad apsisaugojus nuo priešų ir nuo tų plėšikų, žmonės įvairių gudrybių prasimanydavo. Išksa darželių duobę, apdeda lentomis, sūdeda į vidų savo turtą, pridren- gia; ant viršaus velenomis apde- da, net kvietky prisėja... Neras, girdi!...

Kur tau nėra! Atėjo, bakšt bakšt...—surado, paėmė.
(Toliaus bus)

tam, kad vienaip visi rašytume, ką sakome ar manome.
Iš rašybos reikalaujame, kad ji būtų lengva rašyti ir skaityti, kad būtų: a) vienoda, b) siste- minga ir c) kiek galint vienu, visiems įmanomu, principu vy- kinama.

II.
Ligi šiol sveikųjų vientisinių žodžių priebalsiai buvo rašomi įvairiai: vieny—grynąja garsine (Kursaitis), kitų—grynąja kilmi- ne (Jaunius) ir dar kitų—maišy- ta rašybą.

Kilminė rašybą neskiria gar- siųjų priebalsių nuo atitinkančių jas begarsių, kurios stovi prieš kitą priebalsį arba žodžio gale. Dėl to randasi margumo: gušta ar gužta, ankštas ar angštas, kipsas ar kibsas, spraksi ar spragis, auksas ar augsas, kliusi ar kliugsi, gurskis ar gurgšnis, mirkčioja ar mirgčioja ir t. t.

Garsinė rašybą tuo skiriasi nuo kilminės, kad ji pripažįsta esamąjį kalbėje skirtumą tarp garsiųjų ir begarsių priebalsių. Čia, principas—kurį priebalsį gir- di, tą ir rašyk, nesigilindamas į žodžio etimologiją.
Rašybos Komisija, eidama šio- tuo principu, nutarė:
Lietuvių kalbai lengvesnė gar- sinė rašybą, turint šią taisyklę: vientisiniam sveikame žodyje greta tegali stovėti begarsės: p, k, š, s, t, c, č, arba garsiosios b, g, ž, z, d, dz, dž. Pavyzdžiai: lakštas, ankštas, aukštas, rūkštus, baikštus, gerkšti... trokšti... žvaigždė, trogždamas, gergždamas, prungždamas, žvargždus... plaktas, danktis, bėkti, slukti, aukti, meksti, grim- sti, srėpti, dirpti, kvėpti... Mag- dē, migdē, rigdē, trugdē, lang- damas, bėgdamas, sėrdamas, kvebdamas, dirbdamas, prauzda- mas... laukšiu, bėkšiu, kvėpšiu, dirpšiu... srėpk, kvėpk, mesk, prausk, gerkšk, grimsk, šviesk, trokšk, veisk...
Pastaba. Bus rašoma ne sč ir dz, bet šč, dž. Pavyzdžiai: išvirkščias, gulščias, valščias, gergždžia, pavyzdžiui vabzdžiai...
Taigi sveikąjo žodžio prieba- lsių rašybą vartojame garsinį principą.

Tik nesveikiesiems (nutrupė- jeliams) ir sudurtiniams žo- džiams naudojames kilminė ra- šybą: be maža—bemaž, tada—tatai, tati...; užsakė, kryžke- lis, drutgalis...
Neliezdamu paties minėtojo principo, B. Masiulis ir L. No- reika pasiūlė šią rezoliuciją (jai pritarė ir K. Buga): „Tesame maža mūsų tautos dalelę ir neži- nome, kaip tvarko rašybos reika- lą mūsų tautos didžiama Lietu- vų, kuri jau turi savo moky- klų—pradedamųjų vidurinių ir net aukštųjų. Dėl to mes neda-

rome ir neturime teisės daryti griežtų atmainų ir, nustatę tik didžiųjų nesaikštumus, palieka- me senąją rašybą—kilmingą, kuri įsigalėjusi mūsų raštuose.“

Nevienodai tariamų garsų ra- šybai lengvas ir tikslus princips—transkribuoti rašomosios kalbos tarmę (gyvoji ar susida- riusi). Antras principas gali bu- ti—tariamų taikinimas ir trečias—daugumos principas. Šis neprak- tingas, antrasis—persunkus, pir- masis, liezdamas jau pačios kal- bos dalykus, negali būti be gra- matikos visas išdėtas. Todel Komisija pataria laikytis balsių ir pusbalsių rašybą Kriašaičio gramatikos: reikia rašyti: labiau rupiau, pažįsta, drįsta, vįsta, (visti), tįsta (nosis ištįso), lįsti (lendu), skųsti, siųsti, šuony, kad padarytų, išėjo lauko artų, mel- stis, sakytis, įdėti, įsekti, išėmus: pjauti, spjauti, bjaurus, tvinsiu, tvinstva, pažįnsiu, sensiu, tinsiu, tvinstu, tinstu, kirmija, dalija.

Pastaba. Rašomosios kalbos fonetika neskiria garsų: j nuo y ir y nuo u. Todel jiems skirti naudojames analogijos principu: analoginės gramatikos formose, kur vartojama a (a ilgoji) ir e (e ilgoji), ten rašome ir y; pvz.: šalau, gesau, spurau, tizau ir šą- lų gestu, spųru, tįstu, ilją, giją pūva (pusta, puna), buva, (bu- na), kija, šija, bjra, jra, škila, dila, pieva, gerve, žmogų, medį ir t. t. Visais neanaloginiais atsi- tikimais, išskyrus kai kurias ga- lūnes su y (gerių, kad imty), rašome tuos ilguosius balsius raidėmis y ir u, nesistengdami įtikti visoms tarmėms; pvz.: akys, trys, jus, gražūs, skystas, rūšys ir t. t.

III.
Įvairūs kalbos žodžiai žodeliai gali būti rašomi vienu sudurtiniu žodžiu arba skrymiu. Brūkšne- lių vartojimą Komisija rado ne- reikalinga.

Vienu žodžiu reikia: 1) su- durtinai žodeliai nebetekę savojo kirčio, išvaizdos ir prasmės: ka- žin (kas žino), šiandien (šiā dien- a), sudievu (su Dievu), tuoj (tuoj jar metu), kuomet, tegu, negu, jeigu arba beje, kadangi, niekas, juoba, bemaž, berods, be- veik, delto, išties, sulys, šiaups, anapus, anašal, atgal, pagal, už- vis, škart, šjrt, šiānakt, kitkart, kitiemiet, dievaž, dievumyly...; 2) sudurtiniai nekaitomi žodeliai, nebetekę savosios prasmės kir- čio: tuojau, juojau, nejuo, čiajuo, tejuo, tiekiau, šiaipjuo, taigi, bet- gi, irgi, argi, kurgi, jaugi, nejuo- gi, kaipgi, kiekgi, bene, mažne, kuone, kuogine, kurgine...
Pastaba. Reikia rašyti: nelai- mē, netvarka, nedarbas, neges- ras, nedirba... „Del to“ gali bu- ti rašoma ir dviem žodžiais, jei to reikalauja sakinio prasmė, ly- ginai kaip ir „kuo geriausias, visų geriausias“.

Atskirai reikia rašyti: ne tik, bet ir; ne gieda, bet rėkia; ne- laimė, bet nelaimė; ne geras, bet pigtas; kai kas, kažin kas, kana kregžė, žvaigždė, trogždamas, gergždamas, prungždamas, žvargždus... plaktas, danktis, bėkti, slukti, aukti, meksti, grim- sti, srėpti, dirpti, kvėpti... Mag- dē, migdē, rigdē, trugdē, lang- damas, bėgdamas, sėrdamas, kvebdamas, dirbdamas, prauzda- mas... laukšiu, bėkšiu, kvėpšiu, dirpšiu... srėpk, kvėpk, mesk, prausk, gerkšk, grimsk, šviesk, trokšk, veisk...
Pastaba. Bus rašoma ne sč ir dz, bet šč, dž. Pavyzdžiai: išvirkščias, gulščias, valščias, gergždžia, pavyzdžiui vabzdžiai...
Taigi sveikąjo žodžio prieba- lsių rašybą vartojame garsinį principą.

IV.
Žodžius keldami skirstome skiemėmis; pvz.: o-žys, sau- lė, var-lė...
Skirstyti žodžius galime dviem būdais: garsinių ir kilminių.
Garsinis budas reikalauja, kad pirmas skiemuo baiktųsi balse ar diftongu. Kilminis reikauja, kad būtų keliama, remiantis, žodžių etimologija.

Vientisiniai žodžiai reikia kel- ti garsiniu būdu; pvz.: tro-ško, var-kias, o-ška, ku-pstas, čiau-ška...
Sudurtiniai žodžiai reikia kelti per sudurimą kilminių būdu; pvz.: už-tiką, pus-rublis, per-ėjo, at-aušo...
(Toliaus bus).

JIESKO GIMINIŲ.

Žemiaus talpina turinį laiškė- lių, atėjusių į „Lietuvos“ redakciją nuo lietuvių, pakliuvusių nelaisvės, arba nuo pabėgėlių. Jie jiesko sa- vo giminių, arba šiaip pažįstamų. Jeigu rasi, malonus skaitytojau, čia savo giminę arba pažįstamą, skubiai jam parašyk laiškėlį; pa- siųsk ir pinigų, jeigu gali. Pa- mink, kad jų padėjimas yra baltus. Jie laukia, jeigu ne pašelpo, tai bent meilaus tavo žodelio.

Mileris Henrikas, karės belais- vis, Suvalkų gub., Marijampolės pav., Freidos gm., Stanačių k. prašo atsiskaityti savo brolio Gu- sto Milerio gyvenusio Clevelande. Adresas: Germany, Gefan- genenlager I, Schneidemühl, Henrich Miller, No. 3851, Bat. 4.

Mockus Vincentas, karės belais- vis, Kauno gub., Juodžių k., Aleksandro vals., prašo atsi- liepti savo giminėi ir pažįstamų. Adresas: Germany, Worms, Vincentas Mockus No. 226, Bat. IV, Rota 17.

Zalencas Kazimieras, karės belais- vis, Kauno gub., Saločių par., Pašonių sod. jiesko savo brolio ir pažįstamų. Adresas: Germa- ny, Gefangenelager I, Alt- damm, Kazimieras Salens, Komp. I.

Maskoliunas Jonas M., karės belaisvis; šeimyna pasilikusi Vilmėgėj (Rygos gat. savas raides y ir u, nesistengdami įtikti visoms tarmėms; pvz.: akys, trys, jus, gražūs, skystas, rūšys ir t. t.

Valavičius Kazimieras, karės belaisvis prašo atsiliepti šitų as- menų: Juozapo Skirmanto iš Chicago; Kazimieros Sarofos, iš Brooklyno; Teodoro Skirgailos, Jono Leščinsko, Jono Valavi- čiaus ir Stanislovė Valavičios. Adresas toks: Germany, Gefan- genenlager I, Cottbus, Kasimir Wallovitsch, 2 Komp.

Kalinauskas Albinas Teofilio sunus nori susirašyti su Alek- sandru Olševskiu. Adresas: Ger- many, Gefangenelager I, Cottbus, Albin Kalinowski, Elbing, Kriegsgefange- nen Ueberwachergestelle.

Rupkus Aleksandras, karės belaisvis, Kauno gub., Šiaulių pav., Pavitinio par., nori susiži- noti su savo broliu Edvardu ir Karoliu, Jono sunumis. Adre- sas: Germany, Gefangenelager Berger Damm, Rupkus Aleksan- der, Komp. III.

Stanevičia Francisus, karės belaisvis, Kauno gub., Plungės par., Macenių sod., nori susiži- noti su savo broliu Povilu Sta- nevičia, švogieriu Petru Gailiumi ir F. Andriškaite; yra sunkiamc padėjime ir laukia pašelpo. Adre- sas: Germany, Gefangenelager Butow, Pommern, Franz Sta- nevičia, No. 612.

Bauzis Antanas, karės belais- vis, Kauno gub., Telsių pav., nori susižinoti su savo broliu Ka- zimieru Bauziu, gyvenusiu Chicagoje. Adresas: Germany, Gefangenelager Minden i. W. Antanas Bauzis, Komp. 9, Blok. 2, No. 2708.

Totilas Jonas, karės belaisvis, Kauno gub., nori susižinoti su savo broliu Kazimieru Totilu, prašo pagelbos. Adresas: Ger- many, Gefangenelager Bütow—Pommern, Jonas Totilas, No. 15082.

Subačius Juozas, karės belais- vis, nori sužinoti su savo broliu Karoliu Subačiu Prano sunumi. Adresas: Germany, Gefangenelager Puchheim Bayern, Osip Su- batch, Komp. 6, Bar. 23.

Mackiallo Stanislovas, karės belaisvis, Kuršo gub., Tovyau val., Kuronų k., gyvenęs Liepo- joj, negaudamas žinios nuo pa- čios, prašo atsiskaityti pažįstamų. Adresas: Germany, Gefangen-

lager Lischnitz Pommern (Sammlager Bütow), Stanislaw Mackialo, No. 42210.

Bizas Jonas, karės belaisvis, nori susižinoti su savo broliu Juozu Bizu, gyvenusiu Kanka- kee, Ill. Adresas: Austro-Hunga- ry, in Eger Sanit. No. 7 Boeh- men, Jan Bizas.

Mulevičius Jonas, karės belaisvis, Kauno gub., Panevėžio pav., Skrebotiško val., Tetervi- nų k., Vokietijoj dirba pas ūki- ninką nori susižinoti su giminė- mis ir draugais—ypatingai pa- geidauja žinių. Adresas: Ger- many, bež. Coln Kreis Wipper- fūth, Wehlen d. Lürten Wilh Pahl (Mulevicius).

Mosczyński Stefan (gal len- kas?) karės belaisvis, nevaldo rankos, dirbti negali, gyventi iš ko neturi; jiesko savo draugų ir laukia iš jų greitos pagelbos. Adre- sas: Germany, Gefangenelager IV Havelberg Stefan Mosz- czynski No. 496.

Jusevičia Juozas, karės belais- vis, Kauno gub., Panevėžio pav., Pinevos val., Povašaičių k. nori susižinoti su savo broliu Longi- nu Jusevičia. Adresas: Germa- ny, Gefangenelager I, Cottbus, Osip Jusēvitch, Rota 1, Polk 5.

Vaitiekunas K. A. karės belaisvis, yra kritiškame padėjime, prašo atsiskaityti Jono Ivonačio, Juozo Mantaškevičiaus ir Juozo Žalino, gardneriečių jie prašo at- siųsti jam jo įmokėtus šerūs Lie- tuvių kooperatijon, Gardnerė, Mass. Adresas: Germany, Gefan- genelager Beger Damm, Bei- Neuen, 14 komp. Kazimieras A. Vaitiekunas.
(Daugiau bus)

VIETINĖS ŽINIOS.

Aukauja pusę tūkstančio „Lie- tuvių Dienai.“—Kas „subytis“ West Side? Dar tokių Chicago- je neatsirado, kurie „subytų“ westsidečius tautiškų reikalų rė- mime. Jie, gali sakyti, visur pir- mi, jie visur stropiausi darbinin- kai tautiškoje dirvoje. Štai kad ir dabar: p. R. Zaura praneša mums, kad West Sides draugijų organizacija pažymėjimui „Lie- tuvių Dienos“ paskyrė visą pusę tūkstančio doliarų—čielus penkis šimtus. Apart to, keletas West Side draugijų dar ir kiekviena atskirai paskyrė stambesnes au- kas. Ypač tas yra teisybė, kal- bant apie West Side tautiškas draugijas.

Iš to matyti, kad šios koloni- jos draugijos yra tikrai lie- tuviškos, o ne taip sau šiaudinės draugijos. Jos parodo savo dar- bais, kad jos supranta savo tė- vynės ir savo tautos reikalus. Tokiomis draugystėmis lietuvių tauta gali teisingai pasididžiuoti.

Prieš „Lietuvių Dieną.“ Atei- nancią serėdą nuo pat ryto po visą Chicago pasklįs lietuvių rinkikės rinkti aukas nukentėju- siai Lietuvai. Lai visi lietuviai prigelbsti joms, kuom tik gali- ma. Lai nepasiskupina su auko- mis, lai ir kitus pažadina aukuo- ti.
Chicagojietės žada pasidarbauti uoliai ir iš kailio nersis, kad či- kagietė laimėtų \$100 vertės do- vana, kurią paskyrė Yčas-Žilins- kas tai rinkikei, kuri surinks tą dien daugiausiai aukų.

Mūsų rinkikės turės baltus baksus (džutes), ant kurio me- lynomis raidėmis yra sekantis parašas:

In The Name of Mercy Help Starving Lithuania. Kas lietuviškai reiškia: „Var- dan Gailestingumo Gelbėkit ba- daujančią Lietuvą.“ Tarp šitų dviejų eilučių—mėlyną kryžius.

Hold-up-as saliuone. Keletas vyrų, pereitį ketvergą, apie 9 val vakare, įėjo į K. Galinskio saliu- ną prie Wallace ir 34-tos gatvės, ant Bridgeporto. Netikėtai saliu- ninkas pamatė prieš save atkštus revolverius. Užpuolikai priverė saliuoninką lysti beizmantan, o kuomet tas nesiskubino, vienas jų rė-

žė revolverių jam per galvą ir bjauriai skylę padarė. Saliminkas nusirito bežemiant, kraujas apsiliejęs. Užpuolikai, kurių iki šiolei nesužino, pasiėmė iš "registro" suviršum \$30.00.

Apie Tananevičiaus banką. Pačius Tananevičiaus banką ir receiverio rankas, jo savininkas, Jonas M. Tananevičius, išleido per "Kataliką" platų paaiškinimą, kaip ir kodėl tas atsitiko. Sitame paaiškinime jis, tarp kitko, sakė, kad prie banko uždarymo privedė jo "neprietelai", kurie sukurė prieš jį žmones, kad urmu eity pinigų atsiimti. Po to, sako toliaus J. M. Tananevičius, "atsirado blogos valios žmonijos, kurie teisman padavė petičiją apie mano banko bankrutiją. Žinomas dalykas, teismas tuojaus paskyrė/priėmė ir šitie visus banko reikalus paėmė savo rankosna."

Toliaus J. Tananevičius tvirtina, kad depozitorių pinigai bus sugrąžinti "ligi vienam centui", nes "banke depozitai siekė apie 600,000 dolierių, gi banko visos turtas išneša suvirš 700,000 dolierių."

Nusiskysdamas ant savo "neprietelių" J. Tananevičius toliaus taip rašo:

"Jei mano banko reikalai šiandien atsidūrė teisman, tai reikia už tai mesti visą kaltę ant platinėtojų su piktadaringais išmislais kortelių. Reikia kaltinti socialistų laikraštį, kuris visas laikas visokiomis bjauriausiais budais kūrė žmones prieš mano įstaigą. Pagaliaus kalti petičijos padavėję teisman, nes šitie galutinai išdarė man kelią tolesniai atsilyginti su depozitorių..."

"Aš padėsiu visas savo pastangas, kad depozitoriams būtų sugrąžinti visi pinigai"—taip užbaigia J. Tananevičius savo atsisaukimą.

Pereitą nedeldienį depozitoriai iš Jono M. Tananevičiaus banko suėjo Sv. Jurgio svetainėn, kad apkalbėtų, ką geriaus daryti. Sumanyta atimti banko reikalus iš teismo receiverių rankų, o visų reiklų paimti į savo, t. y. depozitorių rankas. Nutarta, kad tokiu būdu depozitoriai daugiaus pelnys, negu su receiveriais.

Viso reikalo vedimui įrinkta iš pačių depozitorių tarpo komitetas, į kurį įėjo 12 sekančių žmonių: J. P. Evaldas, A. Rutkovskis, A. Butling, K. J. Jokubaitis, J. Budrikas, K. M. Kodis, A. Martinukas, Jonas Kulis, V. Stankus, J. M. Medlis, F. Salysis, A. Pawlicki ir A. Sultz.

Šisai komitetas prašo visų Jono Tananevičiaus banko depozitorių, kad jie niekam savo bankinių knygelių neduotų, kaip tik višimintam komitetui; taipgi, kad jie niekam savo knygelių neparduotų. Visuose reikaluose tegul depozitoriai kreipiasi prie savo (depozitorių) komiteto, kuris duos visus paaiškinimus ir rodas. Kreiptis reik šiuo adresu: 3249 So. Morgan St., kur yra komiteto atstovai. Mažas bankutis Miko Tananevičiaus (Jono brolio) taipgi nuėjo į receiverio rankas, bet dabar iš čia depozitoriai susirinko, kad išimti jo reikalus iš receiverio rankų.

Apie A. Olszewskio banką. Padarius didelį "trubelį" su Jono M. Tananevičiaus banko atsidarę žmoniu, kurie norėjo toki pat sposą įkirsti ir A. Olszewskio bankui. Tris depozitoriai nuėjo teisman ir apskundė, nežiurint to, kad A. Olszewskio bankas pradėjo organizotis į valstijinį banką. Čia vienok išėjo kitaip. Kuomet teisme pranešta, kad iš A. Olszewskio banko yra daro, as valstijinis bankas, tešėjai Laidis ty depozitorių skundą sulai-

kė ir davė laiko, kad susiorganizuotų valstijinis bankas. Laidis paskirtas iki 30 d. šio mėnesio.

Naujo valstijinio banko vardas yra padarytas trumpesnis negu pereitam numerį minėta ir A. Olszewskio bankas vadinsis dabar **RESERVE STATE BANK.**

A. Olszewskio banko uždėminkai užtikrino mus, kad valstijinis bankas tikrai bus ir už kelių "enų" visus reikalus su įsteigimu naujo valstijinio banko bus galutinai užbaigtas. Jie taipgi pranešė, kad šito naujo Valstijinio Banko laisnis jau yra nuo valdžios gautas.

Lietuviai liudininkų miesto skandale. Chicagos miestas senai jau neturėjo tokio skandalo, kaip dabar, kuomet valstijos prokuroras (State's attorney) Hoyne sukibo kovon su miesto majoru Thompsonu ir su Chicagos policijos departamentu. Prokuroras kaltina majorą ir policiją krimi-niškaime įstatų peržengime: kad administracija ir policija yra apsilėidusi ir dar buk net imanti graifą—ypač nro salūninkų.

Svarbiausiu prokuroro liudininku buvo tulas Peter Gaynor, karčiamos savininkas, kuris po prisiegia liudijo, kad jis užmokėjęs \$250.00 už tai, kad jam sugrąžintų laisvį, kurį nuo jo buvo atėmę už parlyvinęjimą svaigalų nedėdieniais. Gaynor, liudydamas per kelias dienas prieš "Grand jury", susipainiojo ir pats pakliuvo bedon: jį apkaltino neteisینگame liudijime ir lauzyme prisiegos. Jis tapo suareštuotas ir pastatytas po \$5,000 kaucijos. Byla tęsiasi toliaus.

Gaynor yra lietuvis. Jo tikra pravarde yra Petras Gavėnas. Jis laikė karčiamą prie 4001 W. 26th St.

Brolių Lietuvių Dr. stė aukauja \$25.00.—Susivienijimo Brolių Lietuvių Draugystė verta nesioti "Brolių Lietuvių" vardą. Netik iš vald, bet ir iš savo darbų, jį pasiprėdo tikrai broliais nukentėjusiems nuo karės lietuviams. Mums prisijūsta sekantis pranešimas:

"Draugystė Susivienijimo Brolių Lietuvių mėnesiniame susirinkime, laikytame 15 d. spalio Valinciaus svetainėje, 1732 So. Union ave., nutarė paaukauti iš draugystės išdo "Lietuvių Dienoje" badaijentiems broliams tėvynėje \$25.00.

Ši draugystė remia Centralinį Komitetą, todėl ir minėta auka bus jam (C. Kom.) pavesta.

"Taipogi buvo prašyta susirinkusių, kad duotų "Lietuvių Dienoje" kodaugiausai rinkikų ir aukų.

"Reikia paminėti, kad ši draugystė dar tik 5 metai kaip gyvuoja, o jau nemažai pridėjo prie gelbėjimo savo brolių ir Tėvynės, paskirdama auką Tautos Namui Vilniuje \$17.50, Tautos Fondui \$25.00; neturtingam mokslieviui Valparaiso Universitete p. A. P. \$27.50 ir dabartinę auką "Lietuvių Dienoje" \$25.00. Ateltyje dar daugiaus galima tikėtis paramos nuo tos draugystės, nes jos įgiegos auga—bujoja.

M. K.

AUKOS, SURINKTOS M. YCO IR KUN. ZILINSKIO PRAKALBOJE 3 d. SPALIO, 1916 m., SV. KRYŽIAUS PARAP. SVETAINEJE (ANT TOWN OF LAKE).

Po \$20.00: Kun. Al. Skrypkas.
Po \$10.00: Ursulė Pudzvelaitė.
Po \$5.00: J. Elias, St. Marcinkevič, M. Šlaudagalvis, kun. Petraitis, Just. Dudenas, Jonas Pėtroška, Juoz. Drakša, O. Sukaitė, Aug. Jurgela, Juoz. Andrejauskienė, B. Kužinas.
Po \$3.00: J. Enceris.
Po \$2.00: Ig. Zelnis, Mik. Žilėnas, A. Ivanauskas, B. Maskalunas, X. X. Balėnė, Rakauskas, V. Juodelis, Al. Dambauskis, M. Krauklis, V. Dauk-

ša, V. Juodelis, Ant. Kleiva, St. Virkaitis, A. J. Kareiva, Jul. Lapinskaitė, Petras Kvetkus, L. Ramanauskienė, A. Kavallauskas, Z. Pietristis.

Po \$2.50: Jonas Mikutis, M. Mikutis.

Po \$1.95: J. Kozma.

Po \$1.50: K. Varanavičienė, J. Peleckas, J. Petrošaitė.

Po \$1.40: A. Navickis.

Po \$1.25: O. Kazlauskaitė, Br. Tiskevičia, G. Karčauskienė, St. Parkauskienė.

Po \$1.10: J. Gečas.

Po \$1.00: K. Skunckis, D. Dienis, P. Adoravičia, K. Dankevičius, A. Ivanauskis, V. Selinas, A. Berjotas, J. Tatarėlis, E. Krepaitė, A. Paukštis, J. Lašinskis, A. Arbaskienė, A. Kiednas, K. Grigas, A. Zakauskis, Iz. Anuševič, M. Mikolainis, J. Švilka, K. Statkus, Fr. Agelskis, St. Kodis, J. Tereklis, P. Petraltis, J. Ramonauskis, M. Ribokas, Z. Jonavičia, A. Dipšis, K. Baltauskis, D. Brazlauskis, B. Zansaitė, O. Vilavičienė, X. X., Kaz. Dirvenis, J. Pulkis, A. Bargauskis, A. Vincinskas, B. Kužinas, A. Reivels, S. Drukeinaite, Šukevičia, Pliusaitė, Jurjonaitė, N. N., Jonas Jonikas, M. Atruska, M. Kazmauskienė, Raudis, Andrijauskienė, Oalmis, Šilaitienė, Kaminskienė, Magri-maitė, Pečiukauskienė, Drukeinaite, Gintienė, Ruklienė, Vaitkauskienė, Vasilauskas, Činga, K. Ačas, Dargelaitė, Velmis, Mikolaitis, Norbutienė, Budrikaitė, Fr. Šimkus, Montvidas, V. Kačlauskas, J. Moccus, Janušienė, J. Vasilauskas, R. Barsys, M. Brazas, P. Brazas, Dargičnas, Šrupšas, Nemarkonis, J. Jankauskis, J. Grigoraitis, Ant. Abramavičia, St. Silinskis, J. Poška, Juoz. Blazis, J. Šilnykas, St. Mažionis, Fr. Girmelkis, Iz. Gerdžauskis, J. Kells, Fr. Šaroka, A. Lukošaitienė, D. Brazauskis, J. Lukošaitė, A. Petkus, D. Ivoska, V. Pečiukė, V. Tamulionis, K. Bartkus, St. Alberkis, A. Petkus, J. Moccus, A. Velatka, J. Valatka, R. Andrejūnas, K. Skutėvičia, J. Vilimas, K. Granauskis, M. Jokubauskis, K. Butkus, K. Banekunas, V. Zurauskis, P. Gudžinas, J. Lopsa, S. Kazlauskis, J. Zaleckis, J. Juodagalvis, D. Vanagas, K. Trakskelis, T. Balciunaitė, V. Zeromskaitė, J. Klimas, Jonas Jankauskis, J. Grigoraitis, A. Abramavičia, St. Šilinskis, J. Poška, J. Blazys, J. Šilnykas, St. Mažionis, Fr. Girmelkis, K. Benenskis, M. Rimšelis, Jonas Okucka, A. Purinskis, J. Rušlauskis, O. Razinienaitė, N. Sokaitė, P. Kolėišis, J. Stulgis, T. Sankstels, M. Kurnis, N. Trunaukis, J. Kibartas, J. Sedis, P. Zukėvičienė, M. Gečaitė, V. Savičius, A. Galunskis, K. Vencus, J. Šimenas, M. Kelnas, D. Žlogas, A. Kallauskis, A. Kantauskienė, St. Tamošaitis, P. Moskelas, Jonas Stranauskis, L. Jondulai, E. M. Pivariatė, A. Žilienė, B. Jonkienė, K. Klutkas, A. Vaneckas, M. Pelkeilis, B. Pečaitė, P. Mazulaitė, J. Kumpikaitė, D. Jurgutaitė, O. Sarvilaukaitė, K. Klimentis, M. Linkaitė, A. Vaitėnaitė, J. Šeputis, J. Mileška, A. Jonka, A. Okmanienė, V. Mazėkaitė, A. Remidaitė, J. Zarumbienė, K. Bakauskas, F. Puleikis, J. Nomiela, M. Gudauskienė, J. Nasvitis, V. Paulauskis, B. Vitartaitė, O. Čekapaukienė, D. Jankevičienė, J. Kučinskis, N. Ragaišis, Z. Grigonis, J. Jokimanskas, N. Gudėnas, S. Paukšta, A. Paukšta, A. Amontienė, M. Mačiulienė, D. Luškošaitė, R. Mockaitė, J. Grumbinas, A. Šimkaitė, R. Šimkaitė, K. Ozalaitė, J. Čekotis, K. Ribkauskis.

Viso stambių aukų \$350.95

Smulkų \$216

Viso labo \$413.11

(Tąsą ant 7-to pusl.)

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

p. Ponui. Daugelį vėliaus prisistų korespondencijų atidėjome į sekantį numerį, nes norime duoti daugiaus vietos "Lietuvių Dienos" reikalams.

Atidėjome ir jūsų korespondenciją.

pp. Bankus Tą Patyręs J. Kaspara ir kiti čia nepaminėti. Kiek galėsim, sunaudosim sekanciam numerį. Dangelis žinių atėjo jau pervėliai.

p. Peleđa. Palauksim aprašymo pasekmių išvažiavimo.

Apgarsinimai.

NEBUS VEIKUMO BE VALYMO.

Jei turi mašiną ir jos nevalai, tai ji nedirba kaip reikiant ir antgalio sustoja visai. Tavų pilvas yra taipgi tokia mašina, kuri reikalauja valymo. Paimk Trinerio Amerikonio Karčiojo Vy-

no Eliksyro. Šitas puikus vaistas išvalo pilvą, sustiprina vidurius ir paaikština energiją iki pilno veikumo. Jis gelbsti nuo nervuotumo, galvos skaudėjimo, dujų, kraujo menkumo ir tt. Kaina \$1.00. Aptieksė. Jos. Triner, išdirbėjas chemikas, 1333-1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

VISI UŽGANĖDINTI.

"Visi yra užganėdinti jūsų vaistais. Mano draugas sirgo ramatomis. Aš užsisakiau Trinerio Linimento ir jis dabar yra kuosveikiaujas," rašo p. J. Petrich, Murray, Utah, rugs. 25 d. 1916 m. Trinerio Linimentas yra taipgi nepalyginamas nuo neutralgijos, pamaitinimo, sutinimų ir tt. Kaina 25 ir 50c. aptieksė; krasi 35 ir 60c. Turintiesas šaltį, kosulį, skaudamą gerkle, ar dusulį, geriausiu vaistu yra Trinerio Kosulio Malšintojas. Kaina ta pati. Jos. Triner, išdirbėjas chemikas, 1333-1339 S. Ashland Ave., Chicago.

Reikalavimai.

REIKALAUJA DARBININKŲ.

Pilnai yra darbo vyrams ir moterims restauracijose, fabrikuose ir privatuose namuose; užmokėtis yra geriausia, kokia yra mokama Chicagoje. Vyrams \$2.50 į dieną, nuo 25c. iki 30c. į valandą. Adresas toks: Atlas Employment Office, 6300 So. Halsted St., Chicago, Ill. 3rd Fl., Room F. Tel. Normal 163

JIESKO DARBO ANT FARMOS.

Esu 32 metų amžiaus, Kauno gub. norėčiau gauti darbą pas ūkininką. Prašau atsiųskti laiškų. Adresas toks: Frank Narbutas, 1747 South Halsted St., Chicago, Ill

Reikalauja Kriaučiaus.

Pajieskau kriaučiaus prie moterų drapanų sluviu. Darbas nuolatinis. Kreiptis adresu: J. A. Rotushinsky, 4904 Laclede Ave., St. Louis, Mo.

Reikalauja pardavėjų moterų masinių prekių sandrovėje; gera mokėtis. Branch Dry Goods Stores, 2657 W. 38th St., arti Francisco Ave.

Reikalingas rėdžių statytojas (zoceris) prie pašalinių darbų. Geras, sąlygos gerai nusimanančiam apie šią darbą ir vieta ant visados. Atsiųskti tuoj:

"Dirva"

2004 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Mokinama: angliskos ir lietuviskos kalbų, aritmetikos, knygvedystės, stenografijos, typewriting, priekybos teisių, Suv. Valst. istorijos, abelinos istorijos, geografijos, politikinės ekonomijos, pilietystės, dailarasytės. Mokinimo valandos: nuo 8 ir ryto iki 5 po pietų; vak. nuo 7:30 iki 9:30 3360 Emerald ave., CHICAGO, ILL.

Pajieskojimai.

Pajieskau Gasparo Kero, 25 metų amžiaus, juodais plaukais, mažo ūgio, didelę duobelę ant smakro ir dviem mažom dėmelėm ant dešinio vėdo. Jam spalio 12 d. s. m. prasišalinus prapuolė mano aukso laikrodėlis: viduriu No. 9288,971, lukštų No. 217, 630, aukso grandinėlis ir medalioklis su rėdėmis P. J. K. Kas apie jį man praneš gaus \$10.00.

Petras Krasauskas, 810 W. Lombard St., Baltimore, Md.

Pajieskau savo švogerio Jono Rolando. Paskutinio laiku gyveno New Haven, Conn. Atsiųskti adresu: Frank Zelonis, 236 Park St., New Britain, Conn.

Pajieskau Jono Lukšio, Prano Valčauskio, gyveno 1910 m. Worcester, Mass.; Prano Vaitkus, gyvenusio Skotijoje; Jono Karpavičiaus, Ign. Li-leikio, 1913 m. gyvenusio Bostone, Mass. Stanislovo Turauskio, Kauno gub. Telšių pav. Telškų k.; Kaz. Babrauskio, kuris 1907 m. atvažiavo iš Skotijos ir Vlad. Ramanauskio, gyvenusio Worcesterj, Mass. Atsiųskti adresu:

John Zagaras, 2034 Russell St., Detroit, Mich.

Pajieskau savo dukters Zofijos, kuri 7 metai kaip prasišalino iš Chicago su kitu vyru ir išsivežė su savimi Pranciškus. Jos antras vyras mokoje klernatu groti. Tėvas mirdamas paliko \$300. Jei ji neat-sisauks iki Kalėdų, pinigai bus atiduoti jo giminėms. Atsiųskti adresu: Domcelė Gotaunienė, 4319 So. Wood St., Chicago, Ill.

Pajieskau Jono Lenzbarko, Kartuočių k. ir švogerio Povilo Vozbuto, Beržėnų akalicos, abudu šaukėnų parap, šiaulių pav., Tanno gub. Turiu svarbų reikalą p. J. J. Atsiųskti adresu: Antanas Pelėnis, 38 Redan St., St. Thomas, Ontario, Canada.

Pajieskau savo dukters Zofijos, kuri 7 metai kaip prasišalino iš Chicago su kitu vyru ir išsivežė su savimi Pranciškus. Jos antras vyras mokoje klernatu groti. Buvusis vyras mirdamas paliko \$300. Jei ji neat-sisauks iki Kalėdų pinigai bus atiduoti jo giminėms. Atsiųskti adresu: Domcelė Gotaunienė, 4319 So. Wood St., Chicago, Ill.

Pajieskau pusliniko prie spauštuvės: kuriam įsipyko dirbti pas kitus čia gali rasti gerą progą su mažu kapitalu patapti savininku ir dirbti sau, o ne kitam. Atsiųskti tuojaus, laišku, ar asmeniškai. B. R. Yasulis, 2-03—137th St. Indiana Harbor, Ind. Phone 844

Ant Pardavimo.

PARDAVIMUI, AR ISMAINYMOI.

80 akrų ukis, 60 akrų išdirbtos žemės. 20 akrų užsėta dobilais, 1½ akro cukrniais burokais, 1½ bulvėms, 1½ kukuruzais, nuokę; 12 tonų šieno, 300 bušelių avių, mašinos, 10 kambarių namas, daržinė, klėtis ir kitos triobos. 6 karvės, ketvertas galvijų, 2 arklin, 2 kiauli, 50 vištų, šulinis ir šaltinis, ½ mylios iki mokyklai, 1½ iki urly dirbtuvė. Kaina \$5,500.00 išmokėsimis. Rašyk angliskai. Adresas: Fred Wisner, Stephenson, Mich.

Pardavimam ar nuoman: didelė krautvė pigiai po No. 2859 So. Lowe Ave., kreiptis po No. 3028 So. Lowe Ave.

Parduodu mėsinę ir valgomų daiktų sandrovą seniausią lietuvių apgyventoj vietoj; biznis išdirbtas per daugelį metų; įtalsymai visi sulig naujausios mados. Savininkas turi kitą biznį. Kreiptis 732 W. 19th st.

JAMES A. LONG.

Demokratų kandidatas ant Trustiso Sanitariškojo Distrikto Chicagoje.

Už jį gali balsuoti ne tik vyrai bet ir moteris. Registracijos diena: Spalio 17 d. Rinkimai bus lapkričio 7 d. Balsuokite už James A. Long.

\$140 GALIONUI GARANTUOTOS DEGTINĖS

Garsioji "Lucky Tiger" dabar pardavinėjama žinomame kaina kadaiša smulkinių moka už DO-SINES APSTIS! Yra gera ir skani—pardavinėjama geriausia garantija, kad patiks, arba pinigai bus tuojaus grąžinami. Jūs greičiau užsisakyte, juo daugiau pinigų su-tausys.

Stulz Brothers Dept. 188 Kansas City, Mo.

MOKYKIS KIRPIMO IR DESIGNING VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ APREDALŲ.

Mūsų sistema ir pataliskos mokini-mas padarys jūsų žinovį į trumpą laiką.

Mes turime didžiausius ir geriausius kirpimo-designing-ir sluvinio skyrius, kur mes suteiksime praktišką patyrimą kuomet jūs mokysitės.

Elektra varomos mašinos mūsų sluvinio skyriuose.

Jūs esate užkvičiami aplankyti ir pamatyti mūsų mokyklą bile laiku—dieną ar vakarais ir gauti specialis-kai pigią kainą.

MASTER DESIGNING SCHOOL, J. F. Kasnicka, principalas, 118 N. La Salle St., Kamb. 416, 417, Prieš City Hall.

PETRAS S. REMEIKIS. Yra mūsų įgaliotas Gardner ir apie-linkėje užrašinėti "Lietuvą", rinkti apskelbimus ir pardavinėti knygas. Liet. Pub. Co.

Vėsiausia Vieta, Tai MILDOS TEATRAS

3136-42 So. Halsted St.

Jei vasaros laikas yra per karšta, tai atei-kite į MILDOS TEATRĄ, o čia rasite vėsiausia vietą, atsidėinti ir pamatyte gražesnę Teatrą negu vidurmiestyje.

Kainos šokiom dienom 5c ant balkono, 10c žemai.

Subatom ir nedėliom 10c balkonas, 15c žema.

Prasideda 7 valandą kas vakaras. Subatomai ir nedėliom 2 val. po pietų.

Jei liuosame laiką, nori pasilėkti, atsi-vėdinti ir užmirti savo nesmagumus, tai atei-kite į

MILDOS-TEATRĄ.

!! Pranešimas !! Šiuomi pranešu, kad nuo pradžios Rugsėjo mėn. perkeliu savo

ofisą po 3325 So. HALSTED ST. TELEPHONE YARDS 3331

Dr. P. WIEGNER

"DRAUGAS"

detuvių Katalikų Savaitės "Laiskraštis "Draugo" sandarininkų skaičiuje yra rimčiausieji ir žymiausiai lietu-vių veikėjai ir rašytojai. Jame pa-duodama daug žinių iš draugų ir vi-suomenės judėjimo. Visi dience kiau-simai yra svarstomi rimtai ir teisin-gai.

Prenumerata Amerikoje \$2.00 me-tams, \$1.00 pusel metų. Kitose šaly-sė \$3.00 metams, \$1.50 pusel metų. Pažūrėjimui stundėme vienas nu-meris veltut. Adresuokite:

DRAUGAS PUBLISHING CO. 1800 W. 46th St., Chicago, Ill.

GERAS LINIMENTAS

yra kiekvienai šeimynai reikalingas vaistas. Nė-ra tos dienos, kad neprisiecia vienam iš šeimynos narių tokį vaistą vartoti.

SEVERA'S GOTHARD OIL

(Severos Gothardiškas Aliejus) yra ir buvo toks šeimyniškas linimentas per pastaruosius 35 metus ir jo vertė neapibranginta norint apu-rėti palengvinimą nuo

reumatizmo, neuralgijos, niksterėjimų, užsiga-vimų, tinimų, ištisinusių gylų, sustingimo. sunarių ir raumenų, dieglių ir skausmų.

Kaštuoja 25 ir 50 centai.

Skaitlykite šį laišką: "Severos Gothardiškas Aliejus pasirodė labai veiklus. Mano moteris turėjo dieglius skausmus kojos, bet pradėjo vartoti Severos Gothardišką Aliejų skausmas pradėjo mažintis ir kol suvar-tojome juos bonkos, tie skausmai visiškai išnyko." John Mikulskis, R. F. D. 1, Box 90, Iron Mountain, Mich.

Gaukite Severos Preparatus nuo savo aptiekoriaus. Negalint gauti, už-sisakyk tiesiai nuo mgs. Neimk kitokių vaistų bei užrašotojų!

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa.

SKAITYKITE IR PLATINKYTE 'Lietuvių Balsa'

LIETUVIŲ BALSAS kuplasi žadinti lietuvių tautos sąmonę ir stiprina jį dvasią, kad kariai laukty karo pabaigos. LIETUVIŲ BALSAS padeda šviesties ir tobulinties; jis ragina tautiečius šiuo išdrėmimo metu pasimokyti iš svetimtaučių, kas tik dora ir naudinga, o neagbitant grįžtant tėvynės neko, kas emina mūsų tautą.

LIETUVIŲ BALSAS didžiausias troškimas sujungti tautiečius viena tautos ir tėvynės meilės juosta ir paruošti kiekvieną lietuvi, kad, kaip tik paliaus žvangęje ginklai, tuojau grįžty Lietuvon, nes tėvynės žemelė, pavirtusi per karą dirvonais, prierausta duobų ir griovių, laukia ariama ir valoma, o nugriauti tėvų kapai—aptveriami.

LIETUVIŲ BALSAS, dėdamas savo skiltys kuopliausia kaina skelbimus-įskelbimus, grąžina tėvams vaikų, vaikams tėvus, padeda surasti nuklydusius brolius, seseris, gimines ir pažįstamus.

LIETUVIŲ BALSAS kaina: Rusijoje metams 5 rb.; 9 mėnesiams 3 rb. 90 kap.; 6 mėnesiams (pusel metų) 2 rb. 60 kap.; 3 mėnesiams 1 rb. 30 kap.; vienam mėnesiui 45 kap. UŽSIENIUOSE metams 9 rb.; 9 mėnesiams 6 rb. 80 kap.; 6 mėnesiams (pusmečiui) 4 rb. 60 kap.; 3 mėnesiams 2 rb. 35 kap.; 1 mėnesiui 80 kap. Skyrilum numeris 5 centai.

Iš Amerikos pinigų, laiškus gauname. Siuntinėti "Liet. Balsą" į užsienius rusų cenzura nekludo.

(Tąs nuo 6-to pusl.)

Nuo West Side. Mikalajuno svetainė, 2334 So. Leavitt st., atsiuvo Lietuvių Piličių Darbininkų Pasėpimo Kliubo susirinkimas, laike kurio iš savo išdo paskyrė "Lietuvių Dienai" \$10.00 ir da. surinko \$14.35 aukų.

Stambesnes auksas sumetė: Po \$1.00: J. Mikalajunas, M. Palionis, Z. Balčikonis, W. Duoba ir p. Janulevičia. (Dėl stokos vietos laikraštį, smulkesnių atkautojų vardus, nors esame gavę, bet esame priversti apleisti. Red.).

AUKOS NUKENTĖJUSIEMS NUO KARĖS, SURINKTOS LAIKE SIM. DAUKANTO DRAUGYSTĖS APVAIKŠIOJIMO CHICAGOJE.

Aukavo po \$1.00: A. Micevičius, J. Almonauskis, M. Tamulevičia, J. Vaisvilas (75c.), P. Kenutis, W. Micevičiukė, Dr. K. Drangelis, K. Naurušis, A. Bijanskis, V. Gedvilas, F. Karohlis, K. Buras, Dr. A. Zimonas. (Smulkesnių aukų dėl stokos vietos negalime garsinti. Red.). Iš viso surinkta \$28.14.

Rinkikės Chicagoje. Apart pirmiau paskelbtų, prisidėjo rinkti auksas Lietuvių dienoje dar sekancios merginos ir moteris:

Ona Pocienė, A. Pestininkaitė, S. Biržaitė, Stanislaiva Cibulskienė, M. Kalraitė, U. Pulokaitė, A. Kairaitė, A. Krotkaitė, M. Zostantaitė, S. Cibulskienė, T. Vitartienė, S. Serba, B. Dielauča, M. Sinevičiūtė, Bronislava Kazlauskaitė, O. Erekiūtė, O. Luokienė, Mar. Kurgonaitė, Stella Tevetos, Viktorija Pergaunkaitė, Alice Justis, Eva Bacels, Nellie Schultz, A. Jovaitė, H. Juskievicius, O. Gallinutė, B. Kelpas, M. Pulokaitė, P. Grabauskienė, R. Vitkauskienė, M. Kelasinskis, R. Kaminskienė, H. Mackevičienė, K. Tarulienė, D. Stalonutė, Miss O. Samulaitė, O. Bruzinskaitė, K. Pavilonaitė, M. Vlenclovaite, Albie Norman, Nast. Lentauskaitė, M. Vinslovaite, Elzb. Linovalitė, S. Vilpaitė, N. Juškaitė, D. Runkelaitė, A. Devepatė, Roz. Vasilauskaitė, Ona Pocienė, Mar. Pužaitė, Lud. Gasulionienė, Kristina Kazlauskaitė, Kar. Saluškaitė, Angela Gelazaitė, Jozefa Pociunaitė, Leonora Geniotaitė, Urs. Šermulienė, A. Mikučienė, S. Milosocai, Agn. Dabulskaitė, Rose Green, Kotryna Zaurutė, Kaz. Zaurutė, Ona Dabulskaitė, J. Zimontienė, O. Kirienė, P. Pauliukienė, M. Damijonaitienė, S. Kuzmickaitė, M. Janušaitė, V. Lišantienė, E. Sutkauskienė, M. Arlauskaitė, M. Kenutienė, Kučinskienė, O. Maslėnė, F. Poskienė, L. Rakauskienė, M. Svorlienė, R. Šlikienė, S. Juskevičienė, P. Giraitienė, Miss J. M. Young (am. likonė), Ona Bitautienė, Stanislaiva Mazelkaitė, Zofija Zimantaitė, Ona Auškalnienė, F. Zurauskaitė, Agnieszka Gillenė, S. Clurionytė, T. Urban, M. Poškienė, Z. Bartosiūtė.

VYRIŠKŲ DRABUŽIŲ FIGUMAS!

Mes neesame bankieriai, bet mes gvarantuojame Tamstai sučėdymą 50% ant Tamstos pinigų, nusiperkant sau drabužius pas mus. Vyrams ir vaikams padarome ant orderio naujus siutus nuo \$30.00 iki \$60.00 už pusę kainos. Truputėlį nešiotus nuo \$25.00 iki \$60.00 ant orderio darytus siutus parduodame po \$5.00 ir brangiau. Naujas ir truputėlį dėvėtas kelnės nuo \$1.00 ir brangiau. Valkų sijonai \$2.50 iki \$7.50. Skrynios ir valyzos.

S. GORDON,

1415 SOUTH HALSTED STREET

CHICAGO, ILL.

Storas atdaras kasdien ir vakarais iki 9 val. Subatomis esat atdaras iki 11 val. vakare. Nedėdientais—iki 6 val. vakare.

D-re Maria Dowiat-Sass

Motery ir vaikų ligų specialistė

Ofisas
1725 West 18th Street
Tarp Paulina ir Woodgat.
Phone Canal 1203

Valandos:
ryt 9:30 iki 12:00 val. ryto
nakt 7:00 iki 9:00 val. vak.
Nedėlioms
ryt 9:30 iki 12:00 val. ryto

Rezidencija
5208 W. Harrison Street
Tel. Austin 737

Valandos:

tikrai iki 9:00 kiekvieną rytą

KONSTITUCIJA

yra kiekvienos draugijos fundamentas, todėl reikia turėti ją gražiai ir aiškiai atspausdintą. Mes esame specialistai konstitucijų dirbime. : : : Jeigu turite prirėngtą konstituciją, paaiškinkite mums laisvą, o mes prisijusime kainą. Jeigu dar neturite, o norėtumėt rengti konstituciją, tai pareikalaukite "sampelių," o mes prisijusime tik malonėkit parašyti kokia draugija. katalikiška, tautiška ar partijinė.

MILDA PRINTING HOUSE

J. J. Bačiūnas ir J. P. Pajauskas

Savininkai

814 W. 33rd St., Chicago, Ill.

Telephone Drover 7284

Prince Albert duoda kokybę, ne premijas, ar kuponus!

Prince Alberto tabakas visuomet būna pardavinėjamas be kuponų ar premijų. Mums geriausia patinka duoti kokybę. Taigi, kuomet prisikimsi Prince Alberto pypkę, ar susisuksi cigaretę, tai pats sužinosi apie kokybės tikrumą—tau sutaisyta pasigerėjimą!

Kadangi Prince Alberto apsisikaitymu yra apsisikaitymas vien kokybe ir be kuponų, ar premijų, tai į jo pardavimą niekuomet nepadarys veikmės nei tautinis, nei valstijinis varžymas jų vartojimo.

Ant antro kono raudonos bilinės 123 skaitys: Process, patentuotas liepos 30 d. 1902 m.

PRINCE ALBERT

the national joy smoke

atsako kiekvienam rūkymo klausimui! Pažiūrėk pats, kad jis nekerpa liežuviu ir nedegina gerkles! Įsitikink, kad patentuotasis budas, kuris padaro Prince Albert patinkamiausiu daugybei vyrų visose tautose.

Rūkyk jį savo numylėtojo senoj pypkėj, arba susisukęs į cigaretę—jis suteikia didžiausią smagumą savo vėsūmū, kvapningumui ir skoniu. Ir rūkyk sau kiek nori be kirpimo, ar deginimo! Juo greičiau pažinsi Prince Albertą, juo greičiau busi laimingas su tabaku.

R. J. REYNOLDS TOBACCO COMPANY
Winston-Salem, N. C.

Pirkite Prince Albert visur raudonoje maišelyje, 10c; raudonoje bilinėje, 10c; raudonoje ir pilnoje raudonoje bilinėje, 10c; raudonoje ir pilnoje raudonoje bilinėje, 10c; raudonoje ir pilnoje raudonoje bilinėje, 10c.

BAISI PASAKA!

Jel. Geri dabar laikai visiems—tik ne Kaizeriui ir ne laikraščiams. Kaizeriui, matai, dabar lupa kailį iš visų pusių, o ir laikraščiai, brolau, dabar pakliuvo į baisią pirtį. Jes-ser! Žiūrėk, ateina generolas fabrikantas, ką palša popierą gazetai padirba ir komanduoja tau:

— Smirno!—sako.—Arba mokėk brangiau už popierą, arba ant šilko sau ją drukuokis. Dabar, matai, toki geri laikai, kad skudurai, iš kurių dirba popierą, visai išnyko, tai ir popiera pabrango.

Nieko nepadarysi! Turi žmogus mokėt, kiek nori, ba ant šilko gazetą nedrukuosi, ba šilko skaitytojas cigarėto sau nesustaks.

O už to generolo visa, brolau, armija stovi. Pirmi drukoriai, ką gazetą kreivai išdrukuoja; už jų zeceriai, ką į viršų kojomis raides sustato; už jų artistai, ką visokius pikčierius šleivai numalevoja, už jų ekspeditoriai, kurie čikagiskio skaitytojo gazetą į New Yorką, o new jorkiskio—į Chicago nudugina; už jų visoki pisoriai, ką tavo, mielas skaitytojau, gražų vardą į knygas iš kito galo užrašo; už jų džianitorius, ką visas atsiųstas korespondencijas iš ofiso "per klaidą" iššluoja,—visa šita armija smarkiai atakuoja laikraščio kasierius:

— Mokėk, sako, šunsnuki daugias algos mums, ba kitaip kvitysim...

Net ir pats ponas redaktorius, ką kitą sykį gazetą vieton mokslisko abrakio pėly priberia, ir tas nosį raukia, bet viežlybas ir mokyta budamas ne keikia ir prišakis kumščiu ne šokinėja, tik po nosia sau murma:

— Gal vertėtų ir man pridėti... Kad nors užtektų kom skylėms ant "tetos" užlopyt, ką nuo ilgo kėdės sėdėjimo prastirė...

Kaip "atėmą" "pėdę" ir kaip tokį kozackį maršą visi užtribina vienu rozu—tai yra ko pasiklausyt... Dalibuk!

Tau, mielas skaitytojau, gal ir juokai iš to, bet gazetą kasieriui beveik verkt noris. Pasikąsęs, pastenčjęs, pasidėjęs—ar nupulęs—jis turi mokėti, ir moka. Ba ką padarysi? Jis yra mandras ir žino, kad jeigu, ponedžiau neduok, sustraikuotų ir gazetą laiku neišeitų, tai už kelių dienų skaitytojai jį gyvą žemėn suvarytų savo laisvais—butų riestai, aršiaus negu kaizeriui.

Pradėjo tada mūsų gazetą mąstyti, už ausų krapštytis ir užkajotis įeškot, kaip iš duobės išlindus.

Ko daugias mįslina, to karščiau darosi. Nuėjo vyras maudytis—gal sako atsivėdysiu, tai puodinė geriaus dirbs. Ir pamatino jam, dzievazi!... Vandenyj pamatė, burį žuvų, ir dar pamatė, kaip didesnė žuvis mažesnę rija.

— Ar ragejai,—sako,—kaip tai Džievo galybės viskas su išmislų sutaisyta: dzidesnis mažesnę rija, kad dzidesnis nepasciptų, o mažesnis nesimučyt...

Ir atėjo jam galvon, kad ir jis taip gali pamėginti. Ir pakėlė jis savo gazetą čienį visu pusdoleriu.

— Kad jau ryč, tai ryč—sako jis.—Mani dzidesni rija, tai ir aš mažesnę pamėginsiu.

Tai matote, kaip ir kodėl dabar visos gazetąs prenumeratoras kainą kelia.

Mūsų manadžierius kitaip sau galvojo: "Reikia—sako jis—taip padaryt, kad ir vilkas būtų sotus ir ožka čielas." Tai ir nutarė, kad mes už gazetą prenumeratoras nekelsim, bet prašysim, kad mums mūsų skaitytojai "pamačytų."

O "pamačyt" gali, brolau, labai.

Jeigu užsilikęs esi su savo prenumeratora, tai prisijusk mums ją greitai.

Jeigu turi draugą ar pažįstamą, ką "Lietuvos" dar neskaity, prikalbink jį, kad sau užsirašytų. Daugias mes nieko nenorim.

Mes žiūrėsim ir dąbosim, kad mūsų laikraštis duotų kuo daugiausiai jums gerų, teisingų žinių, žingeidžių ir juokingų paveikslų, naudingų pamokinių ir gražių pasakų, o jūs nepamirškite gerą žodį už "Lietuvą" tarti, ir naujų skaitytojų mums prikalbinti, tai tada bus taip, kad "Ranka ranką plauja, kad abidvi baltos būtų."

Taigi vyrai, talkoni!

"Lietuva" kaštuoja tik du doliarai ant metų, o vieną doliarį ant pusmečio.

Laiškus adresuokit taip:

"LIETUVA"

3252 South Halsted Street, Chicago, Ill.

JUOŽAS A. AMBROSIUS

Attorney At Law

LIETUVIS ADVOKATAS

(A. OLSZEWSKIO BANKE)

3252 So. HALSTED ST.

TELEFONAS DROVER 700 CHICAGO, ILL.

Ofiso Valandos:

Kasdien 6 val. vakare; Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis iki 9 val. vakare.

Dovana nuo SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE KALENDORIUS

1916 metams.

Tokio KALENDORIAUS lietuviai dar neturėjo, nes nebuvo kas gali tokį išleisti. Greta įdomiai parinktų reikalingų kalendoriui žinių, jame yra keletas skyrių, kuriuose telpa įvairūs labai naudingi pasiskaitymai: apysakos, ošės, straipsniai iš istorijos, higienos, draugijinio gyvenimo ir tt. S.L.A. Kalendoriuje rasite straipsnius geriausių rašytojų amerikiečių.

"S.L.A. KALENDORIUS", gražiais spalvuotais viršialais, 240 puslapių, didelio formato ir gražios popieros, gauramas visur, pas visus agentus, S.L.A. kuopose, visuose lietuviškuose knygynuose. Todel reikalaukite jo. Jel negautumet pas savo knygų agentus, tai reikalaukit tiesiog pas mus. KAINA TIKTAI 25 centai. Agentams rabatas.

Kreipkitės:

A. B. Strimaitis

307 W. 30-th St. - New York, N. Y.

EVESKIO Prekybos ir Kalbų Dieninė ir Vakarinė MOKYKLA

Cia gali išmokti Anglų kalbos nuo pradines iki aukščiausias, tokių Lietuvių, Vokiečių, Rusų ir Lenkų kalbų; Arithmetikos, Algebros, Matematikos, Istorijos, Geografijos, Politikos, Ekonomijos, Knygyvedystės, Dailės, Laidų, ir tt. Prekybos taisyklės ir tt. Cia gali užbaigti PUBLIC SCHOOL, HIGH SCHOOL ir PREKYBOS KURSUS. VISKAS AIŠKINAMA LIETUVISKAI.

3106 So. Halsted St. Chicago

DR. A. YUŠKA

LIETUVIS GYDYTOJAS

1749 SO. HALSTED ST. CHICAGO, ILL.

CORN'ER 18th STREET

Liet. Knygų Krautuvė.

Apart daugelio įvairių knygų, dar galima gauti mano krautuvėje sekancias knygas:

1. Technikos Stebuklai. Su daugeliu paveikslų, 142 pusl. 35c.
2. Tūkstantis Naktų ir Viena. Arabiškos istorijos, su paveikslais ir audio apdais. 704 pusl. \$2.25
3. Dvasios Gyvenimo Mechanika. Nauja knyga iš sryties psichologijos. 148 pusl. 40c.
4. Iš Ko Kija Melai ir įvairios skriaudos žmonijoje. 171 pusl. 75c.
5. Genavaltė. Sceniskas veiksmas peraišytas A. Vitkausko. 48 p. 40c.
6. Kankintojai ir kankintiniai už mokslą 184 pusl. \$1.00
7. T. Liet. Kalbos Gramatika. J. Damijonaitis. 119 pusl. 35c.
8. Į kitus mįsles pasiūlyti žsakymus. Adresas:

M. J. DAMIJONAITIS,
901 West 33rd St., Chicago, Ill.

Tel. YARDS 1532

Dr. J. KULIS

Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
3259 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Speciališkai gydo limpančias, užsienėjusias ir lasplatingas vyrų ligas.

BUK ŠOFERIU.

Laikas yra gauti sau tinkamą vietą. Niekuomet nebuvo toks didelis šoferių reikalavimas kaip dabar. Mes duosime užsiėmimą kiekvienam pabaigusiam kursų mūsų mokykloje. Mokinime pasiūdojame individualėmis sistemomis—nuoseklus pažinimas ir praktika važinėjime automobiliais visokių rūšių. Prityrę mašinistai pamokis tamistą ir suteiks tinkamus patarimus ir nurodymus. Mūsų mokyklai netruksta geriausių automobilių ir kitų prietaisų. Užtikriname tamistai kad tuojaus gausi leidimą. Dieniniai ir vakariniai kursai. Visas kursas \$25.00. Federal Ass'n of Auto Engineers, 1214-16 Jackson Blvd. (Inc.)

Edelweiss BEER

Phone Canal 9

Phone Before Eleven
Delivered Before Seven

Delivered promptly to you in any part of the city from one of our 22 distributing stations.

Davimas ženklei Operatoriui

KUOMET tau paduoda ne tą numerį, arba jei dėl kokios priežasties nori dar sykį atkreipti operatorės dėmą, tai nieko negėbės "barškimas" perduodama gembė.

Kuomet perduodamoji gembė greitai kilnojasi augtyn ir žemyn, tai operatorė neatsako, nes signalinė šviesa ant perkellamosios lentos neužsijiebia ir neatkreipia jos dėmos. Tikras tam budas, tai kilnojančiamajam gembę augtyn ir žemyn palengva, nuo ko mažai perkellamosios lentos šviesa žybtelia ir suteikia greitą operatorės atsaką.

Pakantrumas ir palengvas veikimas visuomet sumažina sutrukimą ir suteikia didesnę operatorės pagalbą gavime to numerio, kuris reikalingas.

Chicago Telephone Company
Bell Telephone Building
Commercial Department
Official 100

Pirmas Lietuviu Organizuojamas
VALSTIJINIS BANKAS

VARDU

**RESERVE
 STATE BANK**

|Dabartiname A. Olševskio Banke|

CHICAGO, ILL.

Pamatinis Kapitalas \$200.000.00

Perviršis |Surplus| 25.000.00

Dabartinis A. Olševskio Bankas virsta in valstijinį banką, kuris vadinsis **Reserve State Bank**

Šita vieta yra puiki darymui gero biznio, kadangi net amerikonaai nori įdėti į jį didelius pinigus. Stiprus amerikonų bankas ir keletas žymių amerikonų ima šitam banke šėrus. Kad lietuviai ir nieko neimtų, čia State Bankas **BUS**.

Visi šerai turi būti išparduoti iki 28 d. šio menesio |spalio|

Kas iki tam laikui nenusipirks, paskui jau jų negalės visai pirkti.

Kiek lietuviai suspės paimti šėrų, tai turės gerą investmentą, o reštą perka viršminetas amerikonų bankas. Lietuviai privalo tureti didesnę dalį šėrų, tai tada lietuviai, o ne svetimtaučiai visą biznį kontroliuos.

Valstijiniai Bankai daro gerą biznį ir jų šėrų vertė greitai auga. Tą parodo Valstijinių Bankų raportai.

Lietuviai! Pirkite tuojaus šito banko šėrus! Tik iki 28 d. Spalio galite pirkti

Vienas šeras dabar kaštuoja \$112.50

Užsirašyti šėras galima kiekvieną dieną

A. Olszewskio Banke

3252 So. Halsted St.

Chicago, Ill.

Čia galima gauti ir platesnių apie tai paaiškinimų, kam reikia.